

แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับ
ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

นางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ
ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี
วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนิยม

นางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจจากสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ให้รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ ทั้งงานตามหน้าที่และงานตามภารกิจ รวมทั้งเป็นผู้ำนวยการโรงเรียนที่มีความตั้งใจทำงานดีมาก กระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เสียสละ อุทิศเวลา แสวงหาความรู้ แนวคิดใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ จนทำให้งานตามหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม มีผลลัพธ์ที่มีคุณภาพและปรากฏเห็นได้ชัดเจน

แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ซึ่งได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสถานศึกษาได้ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนในให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งดำเนินการผ่านกิจกรรมการเรียนรูของสถานศึกษาปรากฏผลการพัฒนากับผู้เรียนด้านกีฬา โดยมีผลงานเชิงประจักษ์ทั้งในระดับจังหวัด ระดับประเทศและระดับนานาชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีของสถานศึกษา นางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้ถอดบทเรียนการดำเนินงานดังกล่าว เพื่อจัดทำเอกสารแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล เพื่อให้สถานศึกษาอื่นและผู้เกี่ยวข้องที่มีความสนใจในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้มีความเป็นเลิศทางด้านกีฬา สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางและนำประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม สามารถต่อยอดไปยังการเป็นนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จจนไปสู่เพื่อการมีอาชีพต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ให้กับสถานศึกษาและหน่วยที่เกี่ยวข้องในภาพรวมต่อไป

(นายอำนาจ วิชยานุวัติ)

อดีตรักษาการสภาคการศึกษาศึกษา

คำนำ

เอกสาร เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลเล่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล 2) เพื่อให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งเอกสารมีเนื้อหาประกอบด้วย 3 บท คือ บทที่ 1 หลักการและแนวคิด บทที่ 2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา และบทที่ 3 บทสรุป

ทั้งนี้เนื้อหาผู้จัดทำได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ตรวจทานและผู้ให้ข้อเสนอแนะเอกสารเล่มนี้ ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสาร เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลเล่มนี้ จะให้ความรู้และเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านทุก ๆ ท่าน

นางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ

สารบัญ

	หน้า
คำนิยาม	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 หลักการและแนวคิด.....	1
1. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	1
1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	1
1.2 ระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา.....	2
1.3 สาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญา.....	5
1.4 ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	11
1.5 การพัฒนาสมรรถภาพในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	13
1.6 การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	15
2. การส่งเสริมศักยภาพด้านกีฬา.....	16
2.1 ความหมายและความสำคัญของกีฬา.....	16
2.2 บุคลิกภาพของนักกีฬา.....	17
2.3 กีฬาสำหรับคนพิการ.....	19
2.4 ประโยชน์ของกีฬาและการออกกำลังกาย.....	27
2.5 ปัจจัยนำสู่ความสำเร็จในการเล่นกีฬา.....	29
2.6 การพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา...	30
3. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา.....	38
4. บริบทของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี.....	40
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา.....	44
บทที่ 2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา.....	49
1. ความเป็นมาและความสำคัญ.....	49
2. วัตถุประสงค์.....	52
3. กลุ่มเป้าหมาย.....	53
4. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. องค์ประกอบแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา.....	53
5.1 การบริหารจัดการองค์กร.....	54
5.2 ครูผู้สอน.....	55
5.3 ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	57
5.4 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก.....	57
5.5 การจัดการแข่งขัน.....	58
5.6 การสร้างแรงจูงใจ.....	59
6. ขั้นตอนการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา.....	60
6.1 ขั้นเตรียมการ.....	61
6.2 ขั้นดำเนินงาน.....	61
6.3 ขั้นประเมินผล.....	62
6.4 การสรุปและรายงานผล.....	62
บทที่ 3 บทสรุป.....	63
วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ประโยชน์ การดำเนินงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จ	
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพ	
ด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา	
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี.....	72
ภาคผนวก ข เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	79
- โปรแกรมการฝึกซ้อมกรีฑา.....	80
- แบบประเมินทักษะกรีฑา.....	85
- แบบบันทึกสถิติการฝึกซ้อมกรีฑา.....	86
ประวัติผู้จัดทำ.....	87

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	การแบ่งภาวะบกพร่องทางสติปัญญาตามระดับความรุนแรง ระดับความช่วยเหลือที่ต้องการและร้อยละที่พบ.....	5
1.2	แสดงผลสรุปประเด็นในผลงานวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นเลิศทางการกีฬา.....	46

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	โครงสร้างสมาคมกีฬาสเปเชียลโอลิมปิคแห่งประเทศไทย.....	25
1.2	แผนผังโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี.....	42
1.3	โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา.....	44
2.1	วงจร PDCA.....	61

บทที่ 1

หลักการและแนวคิด

แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ครั้งนี้ผู้จัดทำได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอหัวข้อ ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 1.2 ระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 1.3 สาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 1.4 ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 1.5 การพัฒนาสมรรถภาพในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 1.6 การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
2. การส่งเสริมศักยภาพด้านกีฬา
  - 2.1 ความหมายและความสำคัญของกีฬา
  - 2.2 บุคลิกภาพของนักกีฬา
  - 2.3 กีฬาสำหรับคนพิการ
  - 2.4 ประโยชน์ของกีฬาและการออกกำลังกาย
  - 2.5 ปัจจัยนำสู่ความสำเร็จในการเล่นกีฬา
  - 2.6 การพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
3. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา
4. บริบทของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์คนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ได้ให้ความหมายของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีก อย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน

การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553) กล่าวว่า ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา เป็นภาวะที่มีข้อจำกัดในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งระบุได้ด้วยระดับสติปัญญาที่ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (เกณฑ์เฉลี่ยของระดับสติปัญญา คือ 100) ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา มีนักวิชาการทางการศึกษาพิเศษได้ให้คำนิยามไว้ต่าง ๆ สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีสติปัญญาที่ต่ำกว่านักเรียนปกติทั่วไป จะมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจวัตรในชีวิตประจำวัน ซึ่งแสดงให้เห็นอาการก่อนอายุ 18 ปี มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านทักษะทางวิชาการ และเกิดร่วมกับปัญหาในทักษะการปรับตัว (Adaptive Skills) อย่างน้อย 2 ด้านใน 10 ด้าน (American Association on Intellectual and Developmental Disabilities, 2010) ได้แก่ การสื่อความหมาย (Communication) การดูแลตนเอง (Self-Care) การใช้ชีวิตในบ้าน (Home-Living) ทักษะทางสังคม (Social Skills) การใช้สาธารณชนประโยชน์ (Community Use) การควบคุมตนเอง (Self-Direction) สุขภาพและความปลอดภัย (Health & Safety) ทักษะทางวิชาการ (Functional Academics) การใช้เวลาว่าง (Leisure) และการทำงาน (Work)

ความบกพร่องทางสติปัญญา ได้สะท้อนถึงปัญหาในการเรียนรู้และการใช้ความสามารถในชีวิตประจำวันทำให้มีข้อจำกัดของสติปัญญาทางด้านความคิด ทักษะทางวิชาการ การดำเนินชีวิตประจำวันและทักษะทางสังคม โดยการตัดสินว่าบุคคลที่มีหรือมีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น ประเมิน โดยใช้คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบทางสติปัญญาที่เรียกว่า ไอคิว (Intelligence Quotient หรือ IQ) ซึ่งเป็นเกณฑ์ของผู้ที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญานั้นต้องมีระดับสติปัญญาที่ทดสอบด้วยแบบทดสอบมาตรฐานเท่ากับหรือต่ำกว่า 70-75

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2550) ได้ให้ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญาว่า การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผล มาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกตินั้น แสดงก่อนอายุ 18 ปี

สรุปได้ว่า บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เมื่อวัดระดับสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ มีระดับสติปัญญาต่ำกว่า 70 และความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่าจาก 10 ทักษะ และลักษณะความบกพร่องนี้จะแสดงอาการก่อนอายุ 18 ปี

1.2 ระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา

การแบ่งระดับของความบกพร่องทางสติปัญญา โดยทั่วไปแบ่งตามระดับเชาวน์ปัญญา ระดับความรุนแรง สาเหตุหรือความช่วยเหลือสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องการซึ่งเป็นการแบ่งระดับที่ยอมรับมากที่สุดในปัจจุบัน มีดังนี้

สมาคมว่าด้วยภาวะบกพร่องทางสติปัญญาแห่งอเมริกาพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการใช้ระดับสติปัญญาและแบบทดสอบทางสติปัญญาก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วเป็นการยากที่จะนำไปใช้โดยไม่มีเกณฑ์การตัดสินใด ๆ ดังนั้นจึงมีการนำคะแนนระดับสติปัญญามาช่วยอธิบายภาวะบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้คะแนน Cutoff ที่ 70 ซึ่งได้มีการแบ่งตามระดับความรุนแรง ดังนี้ (Smith & Tyler, 2010 อ้างถึงใน กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553)

1. ความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเล็กน้อย (Mild Intellectual Disabilities) สติปัญญาระหว่าง 50-69 ผลของความบกพร่องมีความยากลำบากในการเรียนรู้ สามารถทำงานได้ สามารถสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมได้
2. ความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลาง (Moderate Intellectual Disabilities) มีระดับสติปัญญาระหว่าง 35-49 ผลของความบกพร่องมีพัฒนาการล่าช้าอย่างเห็นได้ชัด ในวัยเด็กสามารถทำทักษะต่าง ๆ ได้บ้างพอควร เช่น การดูแลตนเอง ทักษะการสื่อสารและทักษะทางวิชาการแต่ต้องการความช่วยเหลือในระดับต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและทำงานได้ในชุมชน
3. ความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรง (Severe Intellectual Disabilities) มีระดับสติปัญญาระหว่าง 20-34 ผลของความบกพร่องต้องการความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง
4. ความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับ รุนแรงมาก (Profound Intellectual Disabilities) มีระดับสติปัญญาต่ำกว่า 20 ผลของความบกพร่องแสดงให้เห็นถึงความจำกัดอย่างรุนแรง ในด้านการดูแลตนเอง การขับถ่าย การสื่อสาร การเคลื่อนไหวและต้องการความช่วยเหลืออย่างมากและต่อเนื่องตลอดเวลา

การแบ่งระดับความบกพร่องทางสติปัญญาตาม DSM-IV-TR (APA, 2000; มุลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย. 2548. อ้างถึงใน วัลลิกา สังข์ทองและคณะ (2543) ได้แก่

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับน้อย (Mild Grade) ระดับเซวาน์ปัญญาระหว่าง 50-70 มีความสามารถสูงพอกับเด็กปกติอายุไม่เกิน 10 ปี สังเกตได้ไม่ชัดเจนนักกว่ามีความบกพร่องทางสติปัญญา แต่การพัฒนาด้านการเคลื่อนไหวช้า พูดช้า สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ฝึกทักษะได้ ปฏิบัติตามคำสั่ง คำแนะนำได้ เขียนได้แต่ค่อนข้างช้า มีความสามารถในการฝึกหัดอาชีพ ต้องได้รับการแนะนำสั่งสอนอย่างเหมาะสม จึงจะสามารถกระทำหรือเรียนรู้สิ่งรอบตัวได้ พบประมาณร้อยละ 75 ถึงร้อยละ 90 ของประชากรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บางครั้งเรียกว่า Moron หรือ Educable
2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับกลาง (Moderate Grade) ระดับเซวาน์ปัญญาระหว่าง 35-49 มีความสามารถสูงพอกับเด็กปกติอายุไม่เกิน 3-7 ปี หัดพูดช้า สามารถฝึกให้ดูแลช่วยเหลือตนเองได้ สื่อความหมายง่าย ๆ ได้ สามารถอ่านเขียนได้บ้าง ทำเลขง่าย ๆ ได้ สามารถฝึกอาชีพที่ไม่จำเป็นต้องใช้ฝีมือหรือรายละเอียดมากนัก ต้องการคำแนะนำสำหรับการดำเนินชีวิต

พบประมาณร้อยละ 6 ถึงร้อยละ 21 ของจำนวนประชากรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บางครั้งเรียกว่า Trainable หรือ Imbecile

3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรง (Severe Grade) ระดับเขาวนปัญญา ระหว่าง 20-34 มีความสามารถสูงพอกับเด็กปกติอายุไม่เกิน 2 ปี มักพบมีความพิการทางร่างกายร่วมด้วย มีพัฒนาการช้า เข้าใจการสื่อความหมายได้บ้าง พอให้ดูแลความสะอาดและอนามัยของตนเองอย่างง่ายได้ ให้อาหารง่าย ๆ ได้ โดยมีผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรงมาก (Profound Grade) ระดับเขาวนปัญญาต่ำกว่า 20 ลงมา มีวุฒิภาวะและพัฒนาการที่ช้ามาก โต้ตอบเบื้องต้นทางอารมณ์ได้เล็กน้อยไม่สามารถฝึกอบรมให้สามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้ จึงต้องการการดูแลปกป้องตลอดเวลา ความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับมากและระดับมากที่สุดรวมแล้ว พบประมาณร้อยละ 4 ของประชากรที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บางครั้งเรียกว่า Idiot หรือ Total Dependent

AAMR (American Association on Mental Retardation, 1992. อ้างถึงใน กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553) ได้แบ่งระดับความรุนแรงของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาตามคำนิยาม ปี ค.ศ. 1992 ตามระดับสติปัญญา (IQ) และระดับการช่วยเหลือโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับความรุนแรงของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาโดยแบ่งตามระดับสติปัญญา (IQ) ได้แก่

1.1 ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเล็กน้อย หมายถึง สติปัญญาในระดับ 50-70

1.2 ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลาง หมายถึง สติปัญญาในระดับ 35-49

1.3 ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรง หมายถึง สติปัญญาในระดับ 20-34

1.4 ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรงมาก หมายถึงระดับสติปัญญาต่ำกว่า 20

2. ระดับความรุนแรงของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาโดยแบ่งตามระดับการช่วยเหลือได้แก่

2.1 การช่วยเหลือเป็นครั้งคราว (Intermittent) หมายถึง ความช่วยเหลือเมื่อต้องการเท่านั้น คือบุคคลนั้นไม่ต้องการความช่วยเหลือในสถานการณ์ปกติหรืออาจต้องการความช่วยเหลือเพียงระยะสั้น ๆ ในช่วงฉุกเฉินในชีวิต ซึ่งความช่วยเหลือในช่วงเหล่านี้ อาจมากหรือน้อยตามความจำเป็น

2.2 การช่วยเหลือที่จำกัด (Limited) หมายถึง การช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาอันจำกัด ซึ่งแตกต่างจากการช่วยเหลือแบบเป็นครั้งคราว เช่น ช่วงเวลาที่บุคลากรให้ฝึกอบรมระยะหนึ่งหรือการช่วยเหลือระยะถาวรในโรงเรียนสู่ชีวิตด้วยผู้ใหญ่ เป็นต้น

2.3 การช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง (Extensive) หมายถึง การช่วยเหลือที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวันและในสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ๆ เช่น ที่บ้านหรือที่โรงเรียน แบบไม่จำกัดเวลา อาจเป็นการช่วยเหลือในห้องเรียนทั้งวันหรือการช่วยเหลือด้านการใช้ชีวิตในบ้านระยะยาว

2.4 การช่วยเหลืออย่างมาก (Pervasive) หมายถึง การช่วยเหลือที่จำเป็นในสิ่งแวดล้อมทุกแห่ง เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถยังชีพได้ การช่วยเหลือชนิดนี้จำเป็นต้องการใช้บุคลากรมากกว่าการช่วยเหลือที่จำกัดและการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

ตามการแบ่งประเภทภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาทั้ง 2 ประเภท นั้นยังมีความสัมพันธ์กัน สามารถอธิบายได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 การแบ่งภาวะบกพร่องทางสติปัญญาตามระดับความรุนแรง ระดับความช่วยเหลือที่ต้องการและร้อยละที่พบ

ระดับความรุนแรง	ระดับ IQ	ระดับความช่วยเหลือที่ต้องการ	ร้อยละที่พบ
ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย (Mild Intellectual Disabilities)	50-70	ต้องการความช่วยเหลือเป็นครั้งคราว (Intermittent)	85
ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง (Moderate Intellectual Disabilities)	35-49	ต้องการความช่วยเหลือปานกลาง (Limited)	10
ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง (Severe Intellectual Disabilities)	20-35	ต้องการความช่วยเหลือมาก (Extensive)	3-4
ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (Profound Intellectual Disabilities)	< 20	ต้องการความช่วยเหลือตลอดเวลา (Pervasive)	1-2

ที่มา: สถาบันราชานุกูล. (2559)

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทความบกพร่องทางสติปัญญา สามารถแบ่งตามระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้เกณฑ์การประเมินทั้งระดับเชาว์ปัญญา พฤติกรรมและลักษณะความต้องการการช่วยเหลืออยู่ 4 ระดับ คือ ความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย ระดับปานกลาง ระดับรุนแรงและระดับรุนแรงมาก ตามลักษณะระดับของความรุนแรงของแต่ละคน

1.3 สาเหตุของความบกพร่องทางสติปัญญา

อรนุช ลิมตศิริ (2559) ได้กล่าวถึงสาเหตุของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ในด้านชีวภาพ สังคมจิตวิทยาหรือหลาย ๆ ปัจจัยร่วมกัน ประมาณร้อยละ 30-50 ของภาวะ

บกพร่องทางสติปัญญาเท่านั้นที่ทราบสาเหตุส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง (IQ<50) ซึ่งพบสาเหตุได้ ร้อยละ 80 ส่วนกลุ่มที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเล็กน้อยพบสาเหตุได้ประมาณร้อยละ 50 นอกจากนี้ยังพบว่าประมาณร้อยละ 50 ของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาสาเหตุของการที่ทำให้เด็กเกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญามีรายละเอียด ดังนี้

1. ความผิดปกติของโครโมโซม (Chromosome Anomalies) ความผิดปกติของโครโมโซมเป็นสาเหตุทางชีวภาพที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา แม้ความผิดปกตินี้จะพบได้น้อยในประชากรทั่วไป แต่เมื่อเปรียบเทียบกับความผิดปกติทั้งหมดแล้ว ความผิดปกติของโครโมโซมนี้พบได้เป็นอันดับสองเลยก็ว่าได้ การศึกษาโครโมโซมอย่างจริงจัง ทำให้เราทราบถึงลักษณะและรูปแบบของโครโมโซมทั้งที่เป็นปกติและผิดปกติกันมากขึ้น ด้วยวิธีที่เรียกว่า กระบวนการจัดเรียงโครโมโซม (Karyotypes) หมายถึง การถ่ายภาพแล้วขยายภาพโครโมโซมของเซลล์เม็ดเลือดขาวของมนุษย์ให้ใหญ่ขึ้นเพื่อให้เห็นได้ชัดเจน แล้วตัดรูปโครโมโซมแต่ละตัวมาเรียงใหม่เป็นคู่ ๆ คู่ที่มีขนาดใหญ่ที่สุด จัดเป็นคู่ที่ 1 จนถึงคู่ที่เล็กที่สุดเป็นคู่ที่ 22 จากนั้น ตามด้วยโครโมโซมเพศเป็นคู่ที่ 23 โครโมโซมเพศนั้นอาจเป็น XX หรือ XY ขึ้นอยู่กับเพศของทารก อย่างไรก็ตาม กระบวนการจัดเรียงตัวของโครโมโซมผิดปกติในบางสภาวะ ส่งผลให้โครโมโซมมีจำนวนมากหรือน้อยเกินไป ซึ่งความผิดปกติที่เกิดขึ้นมีรูปแบบ ดังนี้

1.1 การไม่แยกออกจากกัน (Nondisjunction) ในช่วงที่เซลล์แบ่งตัวในระยะไมโอซิส (Meiosis) นั้น โครโมโซมคู่ที่เหมือนกันจะแยกออกจากกัน แต่หากโครโมโซมตัวใดตัวหนึ่งยังติดอยู่กับคู่ของมัน เมื่อเข้าสู่ระยะเซลล์แบ่งตัว โครโมโซมคู่นี้จะถูกโครโมโซมตัวใหม่เข้ามาเกาะด้วยโครโมโซมคู่นั้น จึงมีจำนวน 3 ตัว ความผิดปกตินี้มักเกิดที่โครโมโซมคู่ที่ 21 ซึ่งกรณีที่โครโมโซมคู่ที่ 21 มี 3 ตัว ทำให้เกิดความผิดปกติที่เรียกว่า กลุ่มอาการดาวน์หรือดาวน์ซินโดรม (Down Syndrome) นอกจากความผิดปกติของคู่ที่ 21 แล้ว เรายังพบโครโมโซมที่ไม่แยกออกจากกันในโครโมโซมคู่อื่นได้ เช่น คู่ที่ 18 หรือ คู่ที่ 13 เป็นต้น ซึ่งลักษณะที่พบจะแตกต่างกันไป

1.2 การเปลี่ยนที่ (Translocation) เกิดจากโครโมโซมที่แตกหักแล้วไปเกาะกับโครโมโซมตัวอื่น ความผิดปกตินี้จึงเกิดตั้งแต่กำเนิด

1.3 การขาดหายไป (Deletion) การที่ยีนบางส่วนในโครโมโซมตัวใดตัวหนึ่งขาดหายไป ทำให้ดีเอ็นเอ (DNA) ส่วนนั้นขาดหายไปด้วย ความผิดพลาดนี้อาจเกิดในระยะเซลล์แบ่งตัว

1.4 ความผิดปกติแบบโมเสค (Mosaicism) เกิดจากรูปแบบของโครโมโซมที่ไม่คงที่ทำให้เกิดกลุ่มอาการไคลเนเฟลเตอร์ (Klinefelter Syndrome) ที่บางเซลล์มีโครโมโซม XY แต่บางเซลล์มีโครโมโซม XXY ความผิดปกตินี้พบได้จากการวินิจฉัยตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์

2. ภาวะความผิดปกติของสมอง โดยสาเหตุของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาอีกประการหนึ่ง คือ สมองผิดปกติ ที่พบเห็นได้ชัดเจนที่สุด คือ ภาวะไร้สมอง (Anencephaly) หมายถึง

ความผิดปกติของท่อประสาท (Neural Tube) ที่ทำให้สมองส่วนใหญ่ การให้สารอาหารกลุ่มกรดโฟลิก (Folic Acid) เป็นการป้องกันการเกิดภาวะนี้ได้ คือทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาของท่อประสาท

2.1 ภาวะสมองเล็ก (Microcephaly) คือ อีกประเภทหนึ่งของความผิดปกติเด็กในกลุ่มนี้ที่มีภาวะนี้จะมีลักษณะของศีรษะเล็ก ส่งผลให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง ภาวะสมองเล็กในเด็กบางคนอาจเกิดจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมที่มียีนร่วมด้อยอยู่ แต่ส่วนใหญ่ภาวะนี้เกิดจากโรคอื่นที่เป็นมาก่อน เช่น การได้รับเชื้อหัดเยอรมันตั้งแต่กำเนิด มารดาได้รับแอลกอฮอล์ขณะตั้งครรภ์ (Fetal Alcohol Syndrome หรือ FAS) หรือ การได้รับรังสี เป็นต้น

2.2 ภาวะสมองบวมน้ำหรือภาวะศีรษะโต (Hydrocephalus) ภาวะสมองบวมน้ำหรือภาวะศีรษะโต (Hydrocephalus) ภาวะนี้เกิดจากระบบไหลเวียนของน้ำในสมอง (Cerebrospinal Fluid) อุดตัน ทำให้ศีรษะขยายตัวอย่างมากแต่สมองถูกแรงดันของน้ำกดไว้ สมองจึงหยุดการเจริญเติบโตและถูกทำลายในที่สุด เด็กในกลุ่มนี้จะมีศีรษะขนาดใหญ่เกินปกติอย่างมาก ภาวะสมองบวมน้ำนี้อาจเกิดจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมหรือจากความผิดปกติอื่น ๆ เช่น มารดาติดเชื้อหรือได้รับสารพิษขณะตั้งครรภ์แพทย์มักรักษาด้วยการผ่าตัดเพื่อระบายน้ำที่ถูกสร้างขึ้นในสมองให้ออกจากสมองและไหลเวียนในร่างกายได้อย่างเหมาะสม การผ่าตัดนี้จะช่วยลดแรงดันในสมองนั่นเอง

2.3 ความผิดปกติแต่กำเนิดประเภทอื่น เช่น สมัยก่อนแพทย์นิยมให้ยาที่ช่วยให้เกิดการผ่อนคลายในระยะตั้งครรภ์ ชื่อว่า ธาลิโดไมด์ (Thalidomide) แต่ยานี้เป็นสาเหตุให้เกิดความผิดปกติทางร่างกายของเด็กในครรภ์อย่างร้ายแรง

3. ภาวะก่อนคลอด เป็นสาเหตุที่อาจเกิดกับมารดาก่อนหรือขณะตั้งครรภ์ แล้วทำให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของลูก จนในที่สุดเป็นเหตุให้เด็กมีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา มีสาเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 มารดาได้รับเชื้อไขหัดเยอรมัน (Congenital Rubella) ในช่วงเวลาการตั้งครรภ์สามเดือนแรก นอกจากหัดเยอรมันทำให้ทารกบกพร่องทางสติปัญญาแล้ว เด็กยังจะมีความบกพร่องด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น โรคหัวใจ ต้อกระจกและหูหนวก เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า เชื้อหัดเยอรมันทำให้เด็กเกิดความพิการซ้ำซ้อนได้

3.2 ทารกติดเชื้อซิฟิลิสหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ ตั้งแต่กำเนิด (Congenital Syphilis) โรคดังกล่าวจะทำลายระบบประสาทส่วนกลาง ซึ่งทำให้ทารกมีความผิดปกติอย่างรุนแรง

3.3 กลุ่มเลือดของแม่และลูกไม่เข้ากัน (Blood Group Incompatibility) อาร์เอช (Rh Factor) เป็นโปรตีนในเซลล์เม็ดเลือดแดง แบ่งได้เป็นสองประเภท คือ อาร์เอชบวก (Rh Positive หรือ Rh+) ที่มีโปรตีนบรรจุอยู่และอาร์เอชลบ (Rh Negative หรือ Rh-) ที่ไม่มีโปรตีน ปัญหาในกลุ่มเลือดของแม่และลูกไม่เข้ากัน คือ ภาวะของเลือดของพ่อมีอาร์เอชบวก ส่วนเลือดของแม่มีอาร์เอชลบ

เมื่อลูกคนแรกมีเลือดที่เป็นอาร์เอชบวกเหมือนพ่อ ลูกคนแรกจะไม่มีปัญหาอะไร แต่หลังคลอดลูกคนแรกแล้ว ร่างกายของแม่จะสร้างระบบภูมิคุ้มกันขึ้นมาต่อต้านเลือดที่เป็นอาร์เอชบวกของพ่อ เรียกว่าแอนติบอดี (Antibodies) ซึ่งจะอยู่ในร่างกายของแม่โดยไม่มีอาการอะไร จนกระทั่งเมื่อแม่ตั้งครรภ์ครั้งต่อไป หากลูกคนที่สองมีอาร์เอชบวกเหมือนพ่อ สารแอนติบอดีในเลือดของแม่จะไปทำลายระบบประสาทส่วนกลางของทารกในครรภ์ ทำให้ทารกเกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ลมชัก และสมองพิการ (Cerebral Palsy) ได้ ดังนั้น หากแพทย์สงสัยว่ามารดาตั้งครรภ์ที่มีอาร์เอชบวก แพทย์จะสามารถป้องกันความผิดปกตินี้ได้ด้วยการฉีดวัคซีนอาร์เอช อิมมูโนโกลบูลิน (Rh Immunoglobulin) ในระหว่างตั้งครรภ์และฉีดวัคซีนนี้อีกครั้งภายใน 72 ชั่วโมง ไม่ว่ามารดาจะคลอดหรือแท้งก็ตาม

3.4 การที่มารดาได้รับสารพิษต่าง ๆ เช่น แอลกอฮอล์ เป็นต้น มารดาที่ดื่มสุราเป็นระยะเวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะสามเดือนแรกของการตั้งครรภ์ที่เกิดจากมารดาดื่มสุราในระหว่างตั้งครรภ์ (Fetal Alcohol Syndrome หรือ FAS) มักมีน้ำหนักตัวน้อยเมื่อแรกคลอด ปากแหว่งเพดานโหว่ มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาและสมาธิสั้น

4. ภาวะระหว่างคลอด ความผิดปกติหลายอย่างที่เกิดระหว่างคลอดอาจส่งผลให้ทารกมีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาได้ด้วย เช่น ภาวะทารกคลอดก่อนกำหนดทำให้เด็กมีน้ำหนักตัวน้อยกว่าปกติ เป็นต้น อย่างไรก็ตามทารกที่มีน้ำหนักตัวน้อยแรกคลอดนี้จะมีชีวิตรอดหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น น้ำหนักตัวของทารก โดยปกติแล้วทารกแรกคลอดควรมีน้ำหนักตัวไม่ต่ำกว่า 2,200 กรัม ยิ่งทารกมีน้ำหนักตัวน้อยมากเท่าไร โอกาสที่ทารกจะมีความผิดปกติประเภทต่าง ๆ ย่อมมีมากขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้ การที่ทารกแรกคลอดมีน้ำหนักตัวน้อยนี้มีสาเหตุหลายประการดังต่อไปนี้

เพศ โดยทั่วไป ทารกเพศหญิงมักมีน้ำหนักตัวน้อยกว่าทารกเพศชาย เชื้อชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจ และครอบครัว จำนวนพี่น้องในครอบครัว การสูบบุหรี่ของพ่อแม่หรือสมาชิกในครอบครัว การเลี้ยงดูไม่ดี ภาวะทุพโภชนาการของมารดา การคลอดก่อนกำหนดของลูกคนก่อน และอายุของมารดา

5. ภาวะการขาดออกซิเจน (Hypoxia หรือ Anoxia) ย่อมทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญาได้เช่นกัน สมองของทารกอาจขาดออกซิเจนได้จากหลายสาเหตุ เช่น สายรกพันคอเด็ก การใช้เครื่องมือทำคลอดที่แพทย์ใช้ดึงทารกออกมาขณะมารดามีปัญหาในการคลอด ระยะเวลาทำคลอดที่สั้นหรือนานเกินไป การที่สมองได้รับการกระทบกระเทือนหรือแม่แต่ท่าที่ทารกคลอดออกมาผิดปกติ เช่น การเอาก้นออก เป็นต้น ภาวะการขาดออกซิเจนนี้มีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญาของเด็กอย่างมาก

6. ภาวะหลังคลอด เหตุการณ์หรือภาวะต่าง ๆ ที่เกิดในระยะหลังคลอดนี้อาจทำให้เด็กเกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญาได้ด้วยปัญหาที่พบบ่อย มีดังนี้

6.1 ภาวะที่สมองของเด็กได้รับการกระทบกระเทือนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การตกจากที่สูง การได้รับอุบัติเหตุทางรถยนต์ เป็นต้น

6.2 ภาวะที่เด็กถูกกระทำทารุณ โดยปกติแล้ว ความรุนแรงที่เกิดกับเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องนั้น มักมาจากบุคคลใกล้ชิดที่อยู่รอบตัวเด็ก เช่น พ่อแม่ เป็นต้น นอกจากการทำร้ายร่างกาย โดยการทุบตีแล้ว การเขย่าตัวทารกอย่างแรงก็อาจทำให้เกิดอันตรายต่อเด็กถึงชีวิตได้ อาการที่เห็นได้จากการถูกเขย่าอย่างแรง ได้แก่ อาเจียน ชัก มีเลือดออกในตา หูดหายใจชั่วขณะ นอนหลับยากหรือง่วงซึม

6.3 สารตะกั่วและสารอื่น ๆ ทำลายระบบประสาทส่วนกลางของเด็ก ทำให้เกิดสมองอักเสบ ชัก สมองพิการและบกพร่องทางสติปัญญาได้

6.4 ภาวะทุพโภชนาการ ไม่ว่าจะเกิดกับมารดาหรือทารก ล้วนส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้าได้ การที่มารดาขาดสารอาหารในระยะ 6 เดือนแรกของการตั้งครรภ์ นั้นส่งผลต่อพัฒนาการของเซลล์สมองของทารกอย่างมากสิ่งที่ดีที่สุดคือ การให้มารดาได้รับสารอาหารที่เพียงพอก่อนการตั้งครรภ์

6.5 ภาวะการชักไม่ว่าด้วยสาเหตุใดก็ตาม เช่น มีไข้สูงแล้วเกิดอาการชัก เมื่อมีอาการชักเกิดขึ้น สมองของเด็กมีการขาดออกซิเจนทันที ยิ่งเด็กมีอาการชักบ่อยมากเท่าใดโอกาสที่เด็กคนนั้นจะมีพัฒนาการล่าช้าย่อมมากขึ้นเท่านั้น

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553) สาเหตุของภาวะบกพร่องทางสติปัญญาแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ กลุ่มแรกคือความผิดปกติด้านพันธุกรรมและกลุ่มที่สองคือความผิดปกติด้านปัจจัยสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ความผิดปกติด้านพันธุกรรม โดยทั่วไปแล้วปัญหามักเกิดจากสาเหตุ 2 ประการคือ ความผิดปกติที่ยีน (Gene) เช่นโครโมโซม และการถ่ายทอดจากกรรมพันธุ์ ทั้งนี้กุมารแพทย์หรือนักการศึกษาในอดีตสันนิษฐานว่า เด็กที่มีความผิดปกติจากพันธุกรรมต้องเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงเท่านั้น แต่ภายหลังพบว่าข้อสันนิษฐานนี้ไม่ได้เป็นจริงเสมอไป เนื่องจากความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีสาเหตุมาจากพันธุกรรม มีทั้งระดับ เล็กน้อย ปานกลางและรุนแรง ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาที่เกิดจากสาเหตุทางพันธุกรรมที่พบเห็นได้ค่อนข้างบ่อยได้แก่

1.1 ดาวน์ ซินโดรม (Down Syndrome) มีสาเหตุมาจากโครโมโซม คู่ที่ 21 มีโครโมโซมเกินมาหนึ่งตัว คือแทนที่จะมีโครโมโซม 2 ตัวเหมือนคู่อื่น แต่คู่นี้กลับมี 3 ตัว พันธุกรรมเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โครโมโซมผิดปกติ ลักษณะของเด็กดาวน์ซินโดรมที่เห็นได้ชัดเจนคือ หนึ่งตาบนหนากว่าปกติ ทำให้หางตามีลักษณะเฉียงขึ้น รูปร่างเตี้ย กล้ามเนื้ออ่อนแอ ปวกเปียก ข้อต่อมีความยืดหยุ่นมาก ช่องปากเล็กเป็นผลทำให้ลิ้นยื่นออกมา ฝ่ามือสั้น และกว้าง นิ้วมือป้อมสั้น

1.2 ภาวะฟีเคยู หรือ ฟีนิลคีโตนูเรีย (Phenylketonuria หรือ PKU) เป็นความผิดปกติอย่างหนึ่งของระดับการเผาผลาญในร่างกายนั่นคือ ร่างกายของคนที่มีภาวะนี้ไม่สามารถเปลี่ยนสารอาหารที่เรียกว่า ฟีนิลอะลานีน (Phenylalanine) ที่เป็นโปรตีนในเนื้อสัตว์ให้เป็นไทโรซีน (Tyrosine) การที่ร่างกายสะสมฟีนิลอะลานีนไว้ปริมาณมากส่งผลให้พัฒนาการทางสมองผิดปกติ แพทย์จึงแนะนำให้ผู้ที่มีการภาวะฟีเคยูรับประทานเนื้อสัตว์ทุกชนิดอย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะเด็กเล็กเนื่องจากหากเด็กเคยได้รับการช่วยเหลือยังคงรับประทานเนื้อสัตว์ต่อไปจะมีความเสี่ยงต่อภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ หรือ ปัญหาพฤติกรรมส่วนอีกประการหนึ่งคือ ทารกที่มีภาวะฟีเคยูที่ไม่มีการควบคุมอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์ประมาณร้อยละ 90 มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาและมีปัญหาโรคหัวใจด้วย

1.3 วิลเลียมส์ ซินโดรม (Williams Syndrome) มีสาเหตุมาจากโครโมโซมคู่ที่ 7 ผิดปกติหรือหายไป ลักษณะของเด็กกลุ่มนี้คือ จมูกเขียดเล็กน้อย ดั้งจมูกแบน ตาบวม หูรูปไข่ คางเล็ก ปากกว้างและริมฝีปากล่างอิมเต็ม เด็กวิลเลียมส์ซินโดรม มีพัฒนาการและการเจริญเติบโตล่าช้า คือ มีระดับสติปัญญาในช่วง 40-100 หรือมีค่าเฉลี่ยประมาณ 60

2. ความผิดปกติด้านปัจจัยสิ่งแวดล้อม พบว่าความยากจนมักเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อย เนื่องจากพ่อแม่ฐานะยากจน มักเลี้ยงดูไม่เหมาะสม เช่น ไม่ได้ให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ประกอบกับอาหารที่รับประทานไม่มีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโต และสารอาหารไม่เพียงพอทำให้สมองของเด็กไม่พัฒนาเท่าที่ควร นอกเหนือจากความยากจนแล้วยังมีปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมอื่นที่ทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่

2.1 การติดเชื้อ ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อยหลายชนิดเกิดจากแม่ติดเชื้อในช่วงตั้งครรภ์ เช่น หัดเยอรมันที่ส่งผลให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญาตั้งแต่ระดับน้อยถึงรุนแรง เด็กที่มีศีรษะเล็ก (Microcephaly) ก็มีสาเหตุมาจากมารดาติดเชื้อระหว่างตั้งครรภ์รวมถึงภาวะตัวเหลือง (Kernicterus) เกิดจาก Rh Factor ของพ่อและแม่ไม่เข้ากันทำให้เม็ดเลือดแดงของทารกถูกทำลายตั้งแต่อยู่ในครรภ์ส่งผลให้สมองเด็กบกพร่อง นอกจากนี้การได้รับสารพิษ ยา และความผิดปกติของเอนไซม์ต่าง ๆ ล้วนเป็นปัจจัยให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญาได้ ส่วนเด็กที่ใช้สูงจนเกิดอาการชักบ่อย ๆ ก็มีโอกาสเกิดภาวะสมองขาดออกซิเจนอันส่งผลทำให้สมองถูกทำลายจนเกิดความบกพร่องทางสติปัญญาได้เช่นกัน ยิ่งเด็กชักมากเท่าไรสมองจะยิ่งถูกทำลายมากขึ้นเท่านั้น แต่ถึงแม้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเล็กน้อยอาจมีความผิดปกติในด้านต่าง ๆ ร่วมด้วยได้แต่ในทางกลับกันไม่ได้หมายความว่า เด็กที่มีความผิดปกติเหล่านี้จะต้องเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเสมอไป

2.2 การใช้สารเสพติด สารทุกอย่างที่แม่รับเข้าสู่ร่างกายของตน ไม่ว่าจะด้วยการรับประทาน การสูดดม หรือการฉีดก็ตาม เด็กที่อยู่ในครรภ์จะซึมซับสิ่งเหล่านี้เข้าไปด้วย สุขภาพของแม่ขณะตั้งครรภ์เป็นตัวบ่งชี้สุขภาพและระดับสติปัญญาของเด็กได้ค่อนข้างชัดเจน แอลกอฮอล์

และสารเสพติด เช่น เฮโรอีน โคเคน หรือควินบุรี่ แม้เพียงเล็กน้อยก็ทำอันตรายต่อเด็กทารกได้ เนื่องจากสารเหล่านี้จะเข้าไปทำลายระบบประสาทของทารกในครรภ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะ 3 เดือนแรกของการตั้งครรภ์

2.3 สารพิษ สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน มีสารพิษปะปนอยู่มากมาย สารเหล่านี้มีส่วนทำลายสมองทั้งสิ้น เช่น การได้รับสารตะกั่ว ปรอท ไม่ว่าจะด้วยการสูดดม การรับประทาน หรือการสัมผัสทางผิวหนัง เมื่อสารพิษเหล่านี้ถูกดูดซับเข้าไปในร่างกายแล้ว จะไปทำลายเนื้อเยื่อของระบบประสาทส่วนกลาง เด็กที่ได้รับสารพิษเหล่านี้จะมีปัญหาทางการเรียน พิษจากสารตะกั่วทำให้เด็กเกิดอาการงุ่มง่าม ชุ่มช้ำม วอกแวกง่ายรวมถึงมีปัญหาเรื่องสมาธิและช่วงความสนใจสั้น

2.4 อาหาร อาหารที่มีประโยชน์และถูกสุขอนามัยเป็นสิ่งสำคัญต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก อาหารมีความสำคัญต่อเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์และหลังคลอด การขาดสารอาหารมีผลกระทบต่อเจริญเติบโตของเด็กอย่างมาก ทั้งทางร่างกายและสมอง ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้าและมีปัญหาพฤติกรรมด้วย

2.5 การถูกทอดทิ้ง เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่เหมาะสม ทำให้เด็กขาดการกระตุ้นและขาดประสบการณ์ทางสังคม ทำให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้าส่วนใหญ่มักเกิดในเด็กครอบครัวยากจน และครอบครัวที่พ่อแม่ทิ้งให้เด็กอยู่กับปู่ย่าตายายหรือพี่เลี้ยงโดยไม่ได้รับการสอนหรือไม่ได้ทำกิจกรรมที่让孩子เรียนรู้เหมาะสมกับวัยเด็กเหล่านี้มักเข้าโรงเรียนช้า หรือบางคนอาจไม่ได้รับการศึกษาเลย

สรุปได้ว่า สาเหตุของการเกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญาเกิดได้จากหลายปัจจัยทางพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และตั้งแต่ระยะก่อนคลอดหรือระหว่างตั้งครรภ์ ระยะระหว่างคลอด และระยะหลังคลอดรวมทั้งไม่ทราบสาเหตุ การป้องกันภาวะนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญที่พ่อแม่ต้องทำตลอดเวลานอกจากนี้ หากครอบครัวมีการเตรียมตัวตั้งแต่ระยะแรกก่อนการตั้งครรภ์ และระมัดระวังปัจจัยเสี่ยงที่เป็นสาเหตุ โอกาสที่เด็กจะมีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาก็จะลดน้อยลง

1.4 ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

อรนุช ลิมตศิริ (2559) ได้กล่าวถึง ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ดังนี้

1. พัฒนาการทางสติปัญญา

1.1 ลักษณะที่เด่นชัดของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหรือสติปัญญา ระดับปานกลาง คือ ข้อจำกัดทางสติปัญญาจะเห็นได้จากการที่เด็กเหล่านี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการอ่าน

1.2 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาทางด้านการแยกประเภท (Classification) เช่น ไม่สามารถบอกได้ว่าโต๊ะ เก้าอี้ จัดเป็นเฟอร์นิเจอร์ มะม่วง มะละกอ จัดเป็นผลไม้ หรือไม่สามารถบอกลักษณะที่เหมือนกันของรถไฟและรถยนต์

1.3 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาทางด้านความจำและมีความสามารถในการเก็บข้อมูลระยะสั้นที่จำกัด จึงจำสิ่งที่เรียนไปแล้วไม่ได้

1.4 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาในการถ่ายโยงความรู้ จึงไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.5 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีปัญหาในการเรียนสิ่งที่เป็นนามธรรม การสอนจึงควรเน้นสิ่งที่เป็นรูปธรรม

2. พัฒนาการในการใช้ภาษาและคำพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีข้อจำกัดทางภาษาและการพูด เช่น พูดไม่ชัด รู้คำศัพท์จำนวนจำกัดและเขียนประโยคไม่ถูกต้อง เป็นต้น การที่เด็กเหล่านี้มีปัญหาในการพูดและภาษาอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสังคม การปรับตัวและสติปัญญา เนื่องจากเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ต้องใช้ความรู้และความเข้าใจทางภาษาเป็นส่วนประกอบสำคัญ

3. พัฒนาการทางร่างกายและการเคลื่อนไหว เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อาจมีส่วนสูงและน้ำหนักโดยเฉลี่ยต่ำกว่าเด็กปกติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเด็กเหล่านี้มีพัฒนาการทางร่างกายช้ากว่าเด็กปกติ ความสามารถในการเคลื่อนไหวของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะด้อยกว่าเด็กปกติในวัยเดียวกันเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง จะประสบกับปัญหาในการทำงานของกล้ามเนื้อย่อย (การใช้มือ นิ้ว มือและข้อมือ) การประสานงานของกล้ามเนื้อและตา ตลอดจนการทำงานของกล้ามเนื้อใหญ่ (นั่ง ยืน เดิน วิ่งและทรงตัว) เป็นต้น เด็กเหล่านี้มีท่าทางที่งุ่มง่าม อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมคณาการนานาชาติ (Faspic Games) เพื่อให้เด็กเหล่านี้มีส่วนร่วมในการเล่นกีฬาจะช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีพัฒนาการทางร่างกายและการเคลื่อนไหวที่ดีขึ้น

4. ลักษณะทางบุคลิกภาพและการเข้าสังคม

4.1 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสนใจสั้นและเสียสมาธิง่าย

4.2 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีภาษาที่จำกัดและส่งผลให้เด็กเหล่านี้มีปัญหาในการปรับตัวและเข้าสังคมกับผู้อื่น

4.3 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะไม่มีอารมณ์ เมื่อรู้สึกผิดหวังจะแสดงอารมณ์ที่ไม่พอใจออกมาทันที

4.4 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามักมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเองคิดว่าตนไม่มีความสามารถทัศนคติ เช่นนี้ทำให้เด็กประสบความล้มเหลวในการเรียนและการทำงาน

สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ (2560) ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ยังพบว่ามี ความบกพร่องด้านอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น บกพร่องด้านการเคลื่อนไหว บกพร่องด้านการสื่อสาร มีความผิดปกติทางจิตเวช ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาพฤติกรรม มีภาวะชักพบมากในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรงหรือรุนแรงมากและมีภาวะประสาทสัมผัสบกพร่อง

นพวรรณ ศรีวงศ์พาพานิช และอิสราภา ชื่นสุวรรณ (2561) ลักษณะผู้ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไว้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้างของร่างกาย วุฒิภาวะและการเรียนรู้ล่าช้ากว่าวัย มีความบกพร่องในความสามารถด้านเชาวน์ปัญญาและพฤติกรรมการปรับตนด้านใดด้านหนึ่ง รวมทั้งมีปัญหาพฤติกรรม เช่น ชน อยู่ไม่นิ่ง สมาธิสั้น เป็นต้น และมีลักษณะผิดปกติรูปร่าง ๑ ให้เห็นชัดเจนตั้งแต่แรกเกิด เช่น กลุ่มอาการดาวน์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้ พัฒนาการทางสติปัญญา มีผลการเรียนต่ำ ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้และนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ พัฒนาการในการใช้ภาษาและคำพูด มีข้อจำกัดทางภาษาและการพูด เช่น พูดไม่ชัด รู้คำศัพท์จำนวนจำกัดและเขียนประโยคไม่ถูกต้อง พัฒนาการทางร่างกายและการเคลื่อนไหว อาจมีส่วนสูงและน้ำหนักโดยเฉลี่ยต่ำกว่าเด็กปกติ มักประสบกับปัญหาในการประสานงานของกล้ามเนื้อทั้งมัดใหญ่ มัดเล็กและลักษณะทางบุคลิกภาพ การเข้าสังคม เด็กมีปัญหาในการปรับตัว ความสนใจสั้นและควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่ได้

1.5 การพัฒนาสมรรถภาพในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

สถาบันราชานุกูล (2559) ได้กล่าวถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีดังนี้

1. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ตามสภาพปัญหาและความจำเป็น

1.1 การส่งเสริม ป้องกันและดูแลรักษาสุขภาพ ได้แก่ การส่งเสริมป้องกัน บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ นอกจากการส่งเสริมสุขภาพเหมือนเด็กปกติ เช่น การได้รับวัคซีนตามวัย การติดตามการเจริญเติบโต การค้นหาและบำบัดรักษาความผิดปกติที่พบร่วมด้วยก็เป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เช่น โรคหัวใจพิการแต่กำเนิด โรคลมชักหรือภาวะบกพร่อง ไทรอยด์ฮอร์โมนที่พบบ่อยในกลุ่มอาการดาวน์ เป็นต้น

1.2 การส่งเสริมพัฒนาการ หมายถึง การจัดโปรแกรมการฝึกทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่พัฒนาการปกติตามวัยของเด็ก จากการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้รับการฝึกทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาแต่เยาว์วัย จะสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าการฝึกเมื่อเด็กโตแล้วทันทีที่วินิจฉัยสงสัยหรือมีความเสี่ยง ว่าเด็กมีความบกพร่องทางสติปัญญา เช่น เด็กกลุ่มอาการดาวน์หรือเด็กกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กคลอดก่อนกำหนด มารดาตกเลือดขณะตั้งครรภ์ ฯลฯ สามารถจัดโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กกลุ่มนี้ได้ทันทีโดยไม่ต้องนำเด็กมาไว้ที่โรงพยาบาล โปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการ คือ การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก บิดา มารดาและผู้ดูแล มีบทบาทสำคัญยิ่งในการฝึกเด็กให้พัฒนาได้ตามโปรแกรมอย่างสม่ำเสมอ ผลสำเร็จของการส่งเสริมพัฒนาการจึงขึ้นอยู่กับความร่วมมือและความตั้งใจจริงของบุคคลในครอบครัวของเด็กมากกว่าผู้ฝึกที่เป็นนักวิชาชีพ

1.3 กายภาพบำบัด เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มักจะมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวร่างกายช้ากว่าวัย นอกจากนี้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรงและรุนแรงมาก ส่วนใหญ่ก็จะมีอาการทางระบบประสาทส่วนกลางร่วมด้วย ส่งผลให้มีการเกร็งของแขน ขา ลำตัว จึงจำเป็นต้องแก้ไขอาการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ เพื่อช่วยลดการยึดติดของข้อต่อและการสูญเสียกล้ามเนื้อ เพื่อที่เด็กจะช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้นเมื่อโตขึ้น

1.4 กิจกรรมบำบัด การฝึกการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ได้แก่ การใช้มือหยิบจับสิ่งของการทำงานประสานกันของตาและมือ ความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน เช่น การดื่มน้ำจากแก้ว การแปรงฟัน การใช้ช้อนตักอาหาร การหยิบขนมเข้าปาก ซึ่งการบำบัดรักษาทางกิจกรรมบำบัดจะช่วยแก้ไขปัญหาด้านองค์ประกอบที่จำเป็นในการประกอบกิจกรรมการดำเนินชีวิต ช่วยให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถทำกิจวัตรประจำวันตามช่วงวัยได้ด้วยตนเองอย่างราบรื่นตามศักยภาพ

1.5 อรรถบำบัด เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเกินกว่าร้อยละ 70 มีปัญหาการพูดและการสื่อความหมาย กระบวนการฝึกในเรื่องนี้มีใช้เพื่อให้เปล่งสำเนียงเป็นภาษาที่คนทั่วไปเข้าใจเท่านั้น แต่จะเริ่มจากเด็กต้องฝึกใช้กล้ามเนื้อช่วยพูด บังคับกล้ามเนื้อเปล่งเสียงออกเสียงให้ถูกต้อง ซึ่งการฝึกพูดต้องกระทำตั้งแต่เด็กอายุต่ำกว่า 4 ปี จึงจะได้ผลดีที่สุด

2. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา ในช่วงอายุ 7 ถึง 15 ปี มีการจัดการศึกษาโดยมีแผนการศึกษาสำหรับแต่ละบุคคลในโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นการเรียนในชั้นเรียนปกติ เรียนร่วมหรือมีการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย โรงเรียนที่รับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีอยู่ทั่วไปทั้งในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัดแต่ในทางปฏิบัติก็ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับเด็กกลุ่มนี้

3. การฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ เมื่ออายุ 15-18 ปี เป็นการฝึกวิชาชีพและลักษณะที่ดีในการทำงานเป็นสิ่งจำเป็นมากต่อการประกอบอาชีพในวัยผู้ใหญ่ ได้แก่ ฝึกการตรงต่อเวลารู้จักรับคำสั่งและนำมาปฏิบัติเองโดยไม่ต้องมีผู้เตือน การปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงานและมารยาทในสังคม เมื่อเข้าวัยผู้ใหญ่ควรช่วยเหลือให้บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้มีอาชีพที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอิสระในสังคมได้อย่างคนปกติ อาชีพที่บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถทำได้ดี เช่น งานบ้าน งานบริการงานในโรงงาน งานในสำนักงาน ได้แก่ การรับส่งหนังสือถ่ายเอกสาร เป็นต้น

นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช และ อิสราภา ชื่นสุวรรณ (2561) ได้กล่าวถึง การฟื้นฟูสมรรถภาพในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาตามช่วงวัย ดังนี้

1. อายุแรกเกิด – 6 ปี เน้นการส่งเสริมพัฒนาการ ด้วยการจัดโปรแกรมการฝึกพัฒนาทักษะด้านกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ภาษา สังคมและการช่วยเหลือตนเอง เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการปกติหรือใกล้เคียงเด็กปกติวัยเดียวกัน มีความพร้อมที่จะเรียนในระบบการศึกษา

พัฒนาทักษะการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีมีคะแนนระดับเขาวานปีญญาสูงขึ้น ลดความจำเป็นในการจัดการศึกษาพิเศษ

2. อายุ 7 - 15 ปี เน้นการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการศึกษา โดยมีแผนการศึกษาสำหรับแต่ละบุคคล (Individualized Education Program: IEP) ควรเปิดโอกาสให้เด็กที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญาได้เรียนรวมในชั้นเรียนปกติ หรือเรียนร่วมกับบุคคลปกติมากที่สุด (Integration and Inclusive Education) การจัดการศึกษาพิเศษ (Special Education) ควรจัดให้เท่าที่จำเป็น

3. อายุ 15 -18 ปี เน้นการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสังคมและด้านอาชีพ

สรุปได้ว่า การฟื้นฟูสมรรถภาพในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลาง ควรจัดโปรแกรมการฝึกทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ทำเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่พัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยในทุก ๆ ด้าน

1.6 การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

กุลยา ก่อสุวรรณ และ ยุวดี วิริยางกูร (2560) ได้กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในชั้นเรียน ครูควรเลือกสอนในเรื่องที่จำเป็นต่อชีวิตของเด็ก ส่วนหลักสูตรควรเน้นทักษะการช่วยเหลือตนเองและทักษะอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตของเด็กต่อไป ดังนี้

1. สอนทักษะวิชาการที่นำไปใช้ได้จริง (Functional Academic Skills) ถึงแม้ว่าทักษะวิชาการ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และสังคม จะเป็นทักษะที่เด็กต้องเรียนรู้ แต่เด็กเหล่านี้มักต้องใช้เวลาเรียนรู้นานกว่าเด็กทั่วไป ครูจึงควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถและความจำเป็นของเด็ก ดังนั้น ครูจึงควรให้เวลากับเนื้อหาวิชาการที่เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การสื่อสาร การเดินทางไปยังที่ต่าง ๆ ด้วยตนเอง การแก้ปัญหาและการจัดการตัวเอง เป็นต้น และสำหรับทักษะภาษาไทยที่จำเป็น คือ การอ่านและเข้าใจความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในชีวิตจริง ส่วนทักษะทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น ได้แก่ การบอกเวลา และ การใช้เงิน เป็นต้น

2. สอนทักษะการปรับตัว ทักษะการปรับตัวเป็นเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับเด็กวัยเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ การเคลื่อนไหว การสื่อสาร การเรียนรู้ทักษะทางวิชาการที่มีความหมายสำหรับเด็ก การดูแลตนเองและทักษะทางสังคม ซึ่งทักษะการดูแลตนเองจะช่วยให้เด็กดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระและพึ่งพาผู้อื่นน้อยที่สุด ทักษะการดูแลตนเองที่สำคัญ ได้แก่ การรับประทานอาหาร การอาบน้ำ การแต่งกาย การดูแลสุขอนามัยและความปลอดภัยของตนเอง รวมถึงการรู้จักกำกับและควบคุมตนเองด้วย ส่วนทักษะทางสังคมนั้น เด็กควรสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้ใกล้เคียงกับคนทั่วไป เช่น การแต่งกาย เป็นต้น เด็กควรรู้จักรักษาร่างกายและเสื้อผ้าให้สะอาด แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่เหมาะสมตามกาลเทศะ เขาจึงจะสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ ดังนั้นทักษะ

สังคมจึงต้องเน้นภาพลักษณ์ของเด็ก มารยาทในสังคม เช่น มารยาทในการรับประทานอาหาร มารยาทในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เป็นต้น

3. การสอนให้ใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาควรได้ใช้เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้เขาสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร รวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ สำหรับการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนได้ เช่น คนทั่วไปนั้น การเตรียมงานและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม และการเตรียมความสามารถของบุคคลให้เหมาะสมกับงานและสิ่งแวดล้อมนั้นจะทำให้บุคคลนั้นสามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระพึ่งพาผู้อื่นน้อยที่สุด ดังนั้น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะสามารถใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างอิสระและมีความสุข เมื่อสังคมปรับความคาดหวังที่มีต่อเด็กเหล่านี้ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็ก

สรุปได้ว่า หลักการสอน และเทคนิคการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ การสอนเป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลายขั้นตอนและจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก การกระตุ้นทั้งทางกายและวาจา การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะที่นำไปใช้ส่งเสริมการเคลื่อนไหว การสื่อสาร การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เป็นเทคนิคส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการเรียนได้ดี

2. การส่งเสริมศักยภาพด้านกีฬา

2.1 ความหมายและความสำคัญของกีฬา

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560) ความสำคัญของกีฬา ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ซึ่งมีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการกีฬา จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการและเป็นกลไกหลักในการพัฒนาการกีฬาของประเทศ ให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มีความ “มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” โดยมุ่งหวังให้การกีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตและส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีน้ำใจนักกีฬาและคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ประกอบกับมีองค์ความรู้ด้านการกีฬา อันจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศในระดับสากลนำมาซึ่งความภาคภูมิใจและสร้างความสามัคคีแก่คนในชาติ สามารถสร้างอาชีพและรายได้ ผ่านการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬาเพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ

พลเอกสุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ (2561) กล่าวว่า จากนโยบายของนายกรัฐมนตรี ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาศึกษา ครั้งที่ 1/2561 เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2561 ได้ให้

ความสำคัญกับการนำกีฬาเข้าสู่ระบบการศึกษา เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปัญหาของสังคมโลกและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ส่งผลให้การดำเนินชีวิตและสุขภาพของประชาชนยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น การต่อสู้ดิ้นรนแข่งขันทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้ประชาชนเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกิดจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรม โดยมีแนวโน้มจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น หากประชาชนยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง อาจจะทำให้เกิดความสูญเสียทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงาม จากสภาพดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างศักยภาพนักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาเด็กไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ ค่านิยมศีลธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การออกกำลังกายและการเล่นกีฬา จึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับลักษณะของสังคมในปัจจุบันนี้กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้นำนโยบายดังกล่าวขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ โดยมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขับเคลื่อนงานด้านการนำกีฬาเข้าสู่ระบบการศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาลเรื่องการส่งเสริมการเรียนการสอนกีฬา นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการจะส่งเสริมการเล่นกีฬาสำหรับประชาชนทั่วไป โดยเปิดพื้นที่ของสถานศึกษาให้ประชาชนได้เข้ามาใช้สนามกีฬาของโรงเรียน

จากความหมายและความสำคัญ สรุปได้ว่ากีฬาเป็นกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวและลีลาการเล่นภายใต้กฎกติกาอย่างเป็นระเบียบ การเล่นกีฬาในการเข้าร่วมแข่งขัน เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและประโยชน์ในการพัฒนาร่างกาย อารมณ์และสังคม กีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตสามารถส่งเสริมให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง

2.2 บุคลิกภาพของนักกีฬา

กรมพลศึกษา (2556) บุคลิกภาพทางการกีฬา หมายถึง คุณลักษณะโดยรวมทั้งหมดของบุคคลหรือนักกีฬา ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะภายนอก ได้แก่ รูปร่างหน้าตา กิริยา ท่าทาง และคุณลักษณะภายใน ได้แก่ นิสัยใจคอ ความคิด ความเชื่อ เจตคติค่านิยม และอารมณ์ซึ่งคุณลักษณะทั้งหลายนี้เป็นตัวกำหนดรูปแบบของพฤติกรรมการแสดงออกทางการกีฬาจนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว อันมีผลทำให้บุคคลหรือนักกีฬาค้นนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น นอกจากนั้นบุคลิกภาพยังเป็นผลร่วมอย่างมีระบบของพฤติกรรมต่าง ๆ ตลอดจนเจตคติและค่านิยม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะนิสัยเฉพาะตัวบุคคล อาจกล่าวได้ว่าบุคลิกภาพเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างคงเส้นคงวา ซึ่งทำให้บุคคลมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่มีความเฉพาะเจาะจง ดังนั้นการศึกษาเรื่องบุคลิกภาพทางการกีฬาจะทำให้เข้าใจลักษณะของนักกีฬาได้อย่างดีขึ้น

2.2.1 โครงสร้างบุคลิกภาพของนักกีฬาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) บุคลิกภาพที่อยู่ด้านในลึกที่สุด หรือแกนกลางของจิตใจ (Psychological Core) บุคลิกภาพที่อยู่ด้านในลึกที่สุด ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อบุคลิกภาพของบุคคลอย่างมาก เพราะค่อนข้างความคงที่ไม่ว่าวันเวลาจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ลักษณะบุคลิกภาพส่วนนี้ยังเหมือนเดิม เปลี่ยนแปลงได้ยากมากเพราะเป็นเรื่องเจตคติความสนใจ และความเชื่อส่วนบุคคล รวมถึงความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองด้วยบุคลิกภาพที่อยู่ลึกที่สุดของจิตใจเป็นสิ่งที่แสดงถึงตัวตนที่แท้จริงของบุคคลไม่ใช่ใครที่คนอื่นคิดใหญ่คุณเป็น

2) บุคลิกภาพที่เกิดขึ้นและมีการตอบสนองที่เป็นแบบเฉพาะตัว (Typical Responses) การตอบสนองที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล เป็นตัวบ่งชี้ว่าจะต้องแสดงพฤติกรรมอย่างไรในบริบทของสังคม บุคคลต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งที่อยู่รอบตัวเสมอ

3) บุคลิกภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคม (Role Related Behavior) พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสังคม เป็นการแสดงพฤติกรรมที่มีพื้นฐานจากการรับรู้สถานการณ์ทางสังคม ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามการรับรู้ของตนเองที่มีต่อสถานการณ์ทางสังคม ความแตกต่างของสถานการณ์เป็นสิ่งที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป เช่น การดำเนินชีวิตตลอดวัน บุคคลสามารถแสดงบทบาทของตนเองได้ทั้งบทบาทของนักเรียน ผู้ฝึกสอน ลูกจ้าง และเพื่อน ซึ่งการแสดงบทบาทในแต่ละหน้าที่เป็นไปตามบทบาทที่สังคมกำหนดให้เช่น การแสดงบทบาทผู้นำจะมีความเหมาะสมเมื่ออยู่ในฐานะผู้ฝึกสอน ไม่ใช่ฐานะของนักเรียน หรือลูกจ้าง ในบางครั้งอาจพบได้ว่าการแสดงแต่ละบทบาทอาจมีความขัดแย้งกันได้เช่น พ่อแม่ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกสอนให้ลูก เพราะโดยทั่วไปบทบาทของพ่อแม่ คือ การให้ความรัก เอาอกเอาใจ ซึ่งจะให้ความสำคัญกับส่วนนี้มากกว่าการเข้มงวดกวดขันหรือการมีระเบียบวินัยซึ่งตรงข้ามกับการแสดงบทบาทของผู้ฝึกสอนที่ต้องเน้นระเบียบวินัย มีความเข้มงวดในการฝึกซ้อม และต้องเปิดโอกาสให้นักกีฬาคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เพื่อพร้อมเผชิญกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์การแข่งขันได้

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพของนักกีฬา ประกอบไปด้วยคุณลักษณะภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการเล่นกีฬาต่าง ๆ บุคลิกภาพของบุคคลมีพื้นฐานมาจากเจตคติของบุคคลกระบวนการทางจิต คือ ความคิด ความรู้สึก การรับรู้ ประสาทสัมผัส และสัญชาตญาณ โดยความคิดกับความรู้สึกเป็นการแสดงถึงการให้เหตุผลหรือการตัดสินใจการศึกษาโครงสร้างบุคลิกภาพของนักกีฬา สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางกำหนดโปรแกรมการฝึกซ้อมให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของนักกีฬาแต่ละบุคคล โดยการทำความเข้าใจกับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรม ที่นักกีฬาแสดงออกมา นอกจากนั้นยังช่วยประกอบการตัดสินใจของนักกีฬาในการเลือกเล่นกีฬาที่ตนเองอยากเล่นหรือมีความสนใจและเหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเองมากที่สุด และหากผู้ฝึกสอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลจะสามารถช่วยในการคัดเลือกนักกีฬาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของทีมได้เป็นอย่างดี

2.3 กีฬาสำหรับคนพิการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องอื่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อ ทางศาสนา การศึกษา อบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

หากพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแล้วก็เท่ากับว่าบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใดก็ตามย่อมมีความเท่าเทียมกัน เสมอภาคกันในทุก ๆ ด้าน การกระทำใด ๆ ก็ตามที่น่าไปสู่การลดทอนสิ่งเหล่านั้นย่อมขัดกับหลักการนี้และจะกระทำมิได้ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือผู้พิการ ก็ย่อมได้รับสิทธิเท่ากันไม่มียกเว้น ทางภารกิจเท่าเทียมกันแม้ว่าจะเป็นผู้พิการแต่ก็มีสิทธิที่จะได้รับการส่งเสริมในการเล่นกีฬาสำหรับผู้พิการ ทั้งนี้ เพื่อให้สังคมตระหนักถึงความสามารถของคนพิการที่เทียบเท่าคนปกติ เป็นการเปิดโอกาสให้คนพิการเข้ามามีส่วนร่วมกับสังคมมากขึ้นและมีพื้นที่ให้คนพิการแสดงความสามารถทางการกีฬาจัดอุปสรรคที่เกิดจากความพิการทางกาย ทำให้นักกีฬามีทักษะที่เป็นเลิศอยู่ในระดับมาตรฐานและเท่าเทียมกับคนปกติ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเท่าเทียม การส่งเสริมทักษะทางด้านกีฬาให้กับคนพิการจึงมีความสำคัญไม่แพ้การส่งเสริมทักษะอื่น ๆ ด้วยผลลัพธ์ที่ตามมานอกเหนือ จากทักษะทางด้านกีฬาแล้วยังเป็นการส่งเสริมการเข้าสังคม การมีน้ำใจ นักกีฬาการส่งเสริมความเป็นเลิศด้านกีฬา จนนำไปสู่การพัฒนาเป็นนักกีฬาทีมชาติ

การแข่งขันกีฬาคนพิการในประเทศไทย เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2518 โดยสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้การสนับสนุนเงินทุนแก่กรมพลศึกษา เพื่อจัดการแข่งขันระดับชาติขึ้นที่กรีฑาสถานแห่งชาติ ใน 4 ชนิดกีฬาคือ ว่ายน้ำ กรีฑา เทเบิลเทนนิส และยิงธนู โดยมีนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขัน 191 คน หลังจากนั้นถึงได้ไป 3 ปี แล้วจึงกลับมาจัดใหม่อีกครั้งเมื่อปี พ.ศ.2522 โดยได้รับการสนับสนุนจากสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ร่วมกับภาคเอกชนและผู้มีจิตศรัทธา ร่วมบริจาคทุนสำหรับจัดแข่งขันใน 5 ชนิดกีฬาคือ กรีฑา ว่ายน้ำ ยิงธนู เทเบิลเทนนิสและแบดมินตัน ซึ่งมีนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขัน 277 คน โดยเมื่อปี พ.ศ. 2524 ซึ่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นปีคนพิการสากล ด้วยการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่คนพิการ รวมถึงการแข่งขันกีฬา เพื่อให้ได้ออกกำลังกาย ซึ่งประเทศไทยก็สนองนโยบายด้วยการขยายการแข่งขันออกไปในส่วนภูมิภาค คือภาคเหนือที่จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดขอนแก่น ภาคใต้ที่จังหวัดสงขลาและส่วนกลางที่กรุงเทพมหานคร โดยจัดแข่งขันใน 5 ชนิดกีฬาคือ กรีฑา ว่ายน้ำ เทเบิลเทนนิส แบดมินตันและเตะบอลเข้าเป้า มีนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันรวมทั้ง 933 คน

2.3.1 การแข่งขันกีฬาคนพิการแห่งชาติ

กรมพลศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดแข่งขันกีฬาคนพิการระดับชาติอย่างเป็นทางการ โดยกำหนดให้จังหวัดต่าง ๆ หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดแข่งขัน ซึ่งการกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) ก็มีมติให้จังหวัดที่เป็นเจ้าภาพ จัดแข่งขันกีฬาแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินงานจัดการแข่งขันกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย ควบคู่ไปด้วยกัน โดยเริ่มทดลองใช้เป็นครั้งแรก ในการแข่งขันครั้งที่ 17 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 21-24 กันยายน พ.ศ. 2538 ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ใน 11 ชนิดกีฬาคือ กรีฑา ว่ายน้ำ วอลเลย์บอล ฟุตบอล แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส ยิงปืน โกลบอล เซปักตะกร้อ เปตองและเทนนิสบนเก้าอี้ล้อเลื่อน มีนักกีฬาและเจ้าหน้าที่รวม 1,125 คน จังหวัดระยองเป็นแห่งแรกที่เป็นเจ้าภาพกีฬาแห่งชาติควบคู่ไปกับการแข่งขันกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 21 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 19-22 กันยายน พ.ศ. 2542 โดยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานไฟพระฤกษ์และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้หม่อมเจ้าหญิงสิริวิณวรี มหิดล (พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริวิณวรีวรินาริรัตน์) เสด็จเป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขัน ที่สนามกีฬากลางจังหวัดระยองและมีการแข่งขันใน 17 ชนิดกีฬาคือ กรีฑา ฟุตบอล 7 คน วอลเลย์บอลยืนและนั่ง เทเบิลเทนนิส แบดมินตัน บ็อกเซีย ยกน้ำหนัก โกลบอล ยิงปืน ว่ายน้ำ เทนนิสบนเก้าอี้ล้อเลื่อน บาสเกตบอลบนเก้าอี้ล้อเลื่อน ยูโด ยิงธนู ฟันดาบบนเก้าอี้ล้อเลื่อน เซปักตะกร้อและเปตอง มีนักกีฬาและเจ้าหน้าที่รวม 2,536 คน จากสถานศึกษา สมาคม องค์กรและหน่วยงานคนพิการต่าง ๆ รวม 74 แห่ง จากนั้นมีการเปลี่ยนชื่อเป็นการแข่งขันกีฬาคนพิการแห่งชาติ เริ่มใช้เป็นครั้งแรกในการแข่งขันครั้งที่ 28 ประจำปี พ.ศ. 2552 ที่จังหวัดตรัง ดังนั้น การแข่งขันครั้งที่ 27 ประจำปี พ.ศ. 2551 ที่จังหวัดพิษณุโลก จึงเป็นครั้งสุดท้ายที่ใช้ชื่อว่าการแข่งขันกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย สำหรับการแข่งขันกีฬาคนพิการแห่งชาติครั้งล่าสุดคือครั้งที่ 36 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 18-22 มกราคม พ.ศ. 2562 ที่จังหวัดเชียงรายใน 17 ชนิดกีฬาคือ กรีฑา โกลบอล เซปักตะกร้อ เทเบิลเทนนิส บ็อกเซีย แบดมินตัน เปตอง ฟุตบอล ยกน้ำหนัก ยิงปืน ยิงธนู วอลเลย์บอลนั่งและยืน ว่ายน้ำ เทนนิสบนเก้าอี้ล้อเลื่อน บาสเกตบอลบนเก้าอี้ล้อเลื่อน ฟันดาบบนเก้าอี้ล้อเลื่อนและฟุตซอล มีนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันทั้งหมด 2,548 คน สมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2526 โดยศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน นายธีระ รมยาคม และนายสันต์ชัย พูลสวัสดิ์ เป็นผู้ร่วมก่อตั้งมีศาสตราจารย์นายแพทย์บุญสม มาร์ติน เป็นนายกสมาคมคนแรกและนายปรีดา รอดโพธิ์ทอง รองอธิบดีกรมพลศึกษาในขณะนั้น เป็นเลขาธิการสมาคม ต่อมาเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2528 คณะรัฐมนตรีมีมติรับรองการก่อตั้งสมาคมอย่างเป็นทางการและในปี พ.ศ. 2531 กกท.กำหนดให้สมาคมกีฬาต่าง ๆ ซึ่งทางการกีฬาแห่งประเทศไทยให้การรับรอง ใช้คำลงท้ายว่า “แห่งประเทศไทย” เช่นเดียวกันทั้งหมด

ปัจจุบัน สมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ยังคงเป็นองค์กรเดียวของชาติ ที่เป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริมคนพิการที่บกพร่องทางสติปัญญาให้มีการเล่นกีฬาในหมู่

คนพิการเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพต่าง ๆ ของคนพิการ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้พิการ รวมถึงการเผยแพร่เกียรติคุณของประเทศชาติ ก่อให้เกิดการประสานสามัคคี ทั้งในระหว่างผู้พิการด้วยกันและระหว่างผู้พิการกับบุคคลปกติด้วย โดยสมาคมเป็นผู้กำกับดูแลการแข่งขันกีฬาคคนพิการแห่งชาติ รวมทั้งกีฬาคนพิการทั้ง 17 ชนิดและเป็นผู้ประสานงานให้นักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันในรายการระดับนานาชาติต่าง ๆ คือกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย (อาเซียนพาราเกมส์) กีฬาคคนพิการแห่งประเทศไทยและเอเชียเอเซียเนีย (เฟสปิกเกมส์)

1) จุดมุ่งหมายของการแข่งขันกีฬาคคนพิการแห่งประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

- 1.1) เพื่อเป็นการส่งเสริมกีฬาคคนพิการในประเทศไทยและในกลุ่มสมาชิกอาเซียนและเอเชียให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น
- 1.2) เพื่อเป็นการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและทักษะทางกีฬาให้นักกีฬาคคนพิการมีมาตรฐานสูงขึ้น
- 1.3) เพื่อเป็นการกระจายกีฬาคคนพิการไปสู่ส่วนภูมิภาคและทำให้นักกีฬาคคนพิการเป็นที่รู้จักกันมากยิ่งขึ้น
- 1.4) เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับคนพิการทั้งหลายและเปลี่ยนทัศนคติ ของพวกคนพิการทั้งหลายว่ารัฐและเอกชนไม่ทอดทิ้งพวกเขา
- 1.5) เพื่อเป็นการสร้างนักกีฬาคคนพิการใหม่ ๆ ที่มีฝีมือและสถิติเป็นตัวแทนนักกีฬาคคนพิการไปแข่งขันต่างประเทศต่อไป

2) การแบ่งกลุ่มความพิการและวิธีการแข่งขันในการแข่งขันกีฬาคคนพิการ

คมวุฒิ คนฉลาด (2564) กีฬาคคนพิการเป็นกีฬาที่มีการแข่งขันมาตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 โดยเริ่มกันที่ประเทศอังกฤษ ค.ศ. 1948 แต่ในการแข่งขันครั้งนั้นแข่งขันเฉพาะความพิการที่เป็นอัมพาต เรียกว่า Stroke Mandi ville Games Federation (ISMGF) จากการแข่งครั้งนี้ทำให้กลุ่มประเทศในยุโรปเห็นความสำคัญของคนพิการว่าจำเป็นที่จะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริม โดยการฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นส่วนช่วยลดปัญหาทางด้านสังคมให้ประเทศได้ทางหนึ่งเป็นอย่างดี ดังนั้น จึงได้เกิดการแบ่งโซนการแข่งขันกีฬาคคนพิการในโลกต่อมา คือ

- 2.1) ค.ศ. 1957 ทั้งโซนยุโรป (European Zone)
- 2.2) ค.ศ. 1967 ทั้งโซนอเมริกาใต้ (South American Zone)
- 2.3) ค.ศ. 1975 ทั้งโซนเฟสปิก (เอเชีย-แปซิฟิกตอนใต้) (Fespig Zone)

3) ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาการแข่งขันกีฬาคนพิการ

กรมพลศึกษา (2563) ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาการแข่งขัน
ความพิการที่คณะกรรมการพาราลิมปิกสากล (International Paralympic Committee) (IPC) รับรอง
การแยกแต่ละกลุ่มความพิการดังนี้

- 3.1) ความพิการทางตา ใช้กฎของ IBSA (11 -13)
- 3.2) ความพิการทางปัญญา ใช้กฎของ INSA-FMH (20)
- 3.3) ความพิการทางสมอง ใช้กฎของ CP-ISRA (32-34) (35-38)
- 3.4) ความพิการทางแขน-ขา ใช้กฎของ ISOD (40 -47)
- 3.5) ความพิการทางไขสันหลังและโพลิโอ ใช้กฎของ SMWSF นั่งรถเข็น (51-54)

(55-57)

- 3.6) ความพิการทางหู ใช้กฎของ CISS

4) ประเภทการแข่งขันของกลุ่มความพิการทางปัญญา

การแข่งขันกีฬาสำหรับคนพิการ แบ่งการแข่งขันสำหรับความบกพร่องทาง
สติปัญญาตามหลักฐานเอกสารและรายการแข่งขัน ดังนี้

4.1) คุณสมบัติของนักกีฬา การจำแนกตามหลักฐานทางการแพทย์เพื่อ
ตรวจสอบคุณสมบัติของนักกีฬาแบ่งกลุ่ม ดังนี้

4.1.1) กลุ่มความบกพร่องทางสติปัญญา มี IQ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 75
มีข้อจำกัดในด้านการปรับตัวพฤติกรรมและพบอาการก่อนอายุ 22 ปี

4.2.2) กลุ่มความบกพร่องทางสติปัญญาและความบกพร่องอื่น ๆ เช่น
กลุ่มดาวน์ซินโดรม ที่เกิดจากความผิดปกติของโครโมโซมคู่ที่ 21

4.2.3) กลุ่มออทิสติก IQ มากกว่า 75 และการวินิจฉัยของภาวะออทิสซึม

4.2) กลุ่มความพิการทางปัญญา (T,F20) รายการแข่งขันที่ผู้พิการที่มี
ความบกพร่องทางสติปัญญา มีรายการการแข่งขันและรุ่นอายุ ดังนี้

4.2.1) รุ่นอายุตั้งแต่ 10 ปีจนถึง 16 ปี

(1) บุคคลชายและบุคคลหญิง รายการแข่งขัน ดังนี้

ประเภทลู่วิ่ง 100 เมตร วิ่ง 200 เมตร วิ่ง 400 เมตร วิ่ง 800
เมตร ประเภทลาน กระโดดไกล พุ่งน้ำหนัก ขว้างจักร พุ่งแหลน

(2) ทีมชายและทีมหญิง รายการแข่งขัน ดังนี้

ประเภทลู่วิ่งผลัด 4 × 100 เมตร

4.2.2) รุ่นอายุตั้งแต่ 17 ปีจนถึง 25 ปี

(1) บุคคลชายและบุคคลหญิง รายการแข่งขัน ดังนี้

ประเภทลู่วิ่ง 100 เมตร วิ่ง 200 เมตร วิ่ง 400 เมตร
วิ่ง 800 เมตร วิ่ง 1,500 เมตร ประเภทลาน กระโดดไกล ทุ่มน้ำหนัก ขว้างจักร ฟันแหลน

(2) ทีมชายและทีมหญิง รายการแข่งขัน ดังนี้

ประเภทลู่วิ่งผลัด 4 × 100 เมตร วิ่งผลัด 4 × 400 เมตร

2.3.2 กีฬาสเปเชียลโอลิมปิก

สมาคมกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย (2563) เป็นโครงการนานาชาติที่สร้างการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและการยอมรับทางสังคมของผู้พิการทางสติปัญญา โดยใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลเหล่านี้ สเปเชียลโอลิมปิกสร้างโอกาสให้บุคคล “พิเศษ” เหล่านี้ได้พัฒนาสุขภาพ ความสามารถในการเรียนรู้ การสื่อสารและการเข้าสังคม ตลอดจนสร้างการยอมรับพวกเขาในชุมชนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย มีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ผู้พิการทางสติปัญญาสามารถอยู่ในชุมชนอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี เพื่อให้สังคมมีการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ริเริ่มและก่อตั้งโดยนางยูนิส เคนเนดี ไชร์เวอร์ ในปี ค.ศ.1968 ปัจจุบันมีพิการทางปัญญาว่าห้าล้านคนใน 180 ประเทศทั่วโลก ที่ได้รับโอกาสเป็นนักกีฬาสเปเชียลโอลิมปิก ภายใต้การดูแลของผู้ฝึกสอนและอาสาสมัครกว่าหนึ่งล้านคน โดยสามารถเลือกเล่น 32 ชนิด กีฬาสากลในรายการแข่งขันระดับต่าง ๆ ตลอดทั้งปี สเปเชียลโอลิมปิกครบรอบ 50 ปี ของการดำเนินงาน ในปี ค.ศ. 2018 โดยมุ่งมั่นที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงชีวิตของผู้พิการทางสติปัญญา สืบต่อไป สเปเชียลโอลิมปิกไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2530 โดยประธานของสเปเชียลโอลิมปิกสากล (Hon.Sargent Shriver) มอบหมายให้ Mrs.Virginia P.Kirkwood ในฐานะ Consultant on Asia Development ของสเปเชียลโอลิมปิกสากล เป็นตัวแทนมาติดต่อกับองค์กรและบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับบุคคลพิการทางสมองปัญญา หลังจากนั้นมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ได้รับเป็นศูนย์ประสานงานและรับผิดชอบจัดตั้งคณะกรรมการ (ชั่วคราว) เพื่อดำเนินการจัดส่งนักกีฬาไทย จำนวน 4 คน เข้าร่วมการแข่งขัน 1987 Special Olympics World Summer Games ที่มลรัฐอินเดียนา สหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก โดยมีคุณหญิงโสภร วงศ์สุวรรณค์ ดำรงตำแหน่งประธานในคณะกรรมการชุดแรกสเปเชียลโอลิมปิกไทย ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับการกีฬาแห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ.2534 ในนาม “คณะกรรมการสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย” โดยคุณหญิงวิจิตร บุนนาค ดำรงตำแหน่งประธาน ต่อมาท่านผู้หญิงนิรมล สุริยสัตย์ ได้รับเลือกเป็นประธานในปี พ.ศ.2536-2543 และในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2538 ได้รับเชิญให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการสเปเชียลโอลิมปิกสากล (Special Olympics International) ในปี 2543 ดร.นริศ ชัยสูตร ได้รับเลือกเป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการและดำรงตำแหน่งมาจนถึงทุกวันนี้ คณะกรรมการสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ได้รับพระกรุณาธิคุณจากพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตตามาตุ ทรงประทานไฟพระฤกษ์ในการแข่งขันกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกแห่งชาติทุกครั้ง ตั้งแต่ครั้งแรกที่จัดการแข่งขันในปี 2532 และทรงเสด็จ

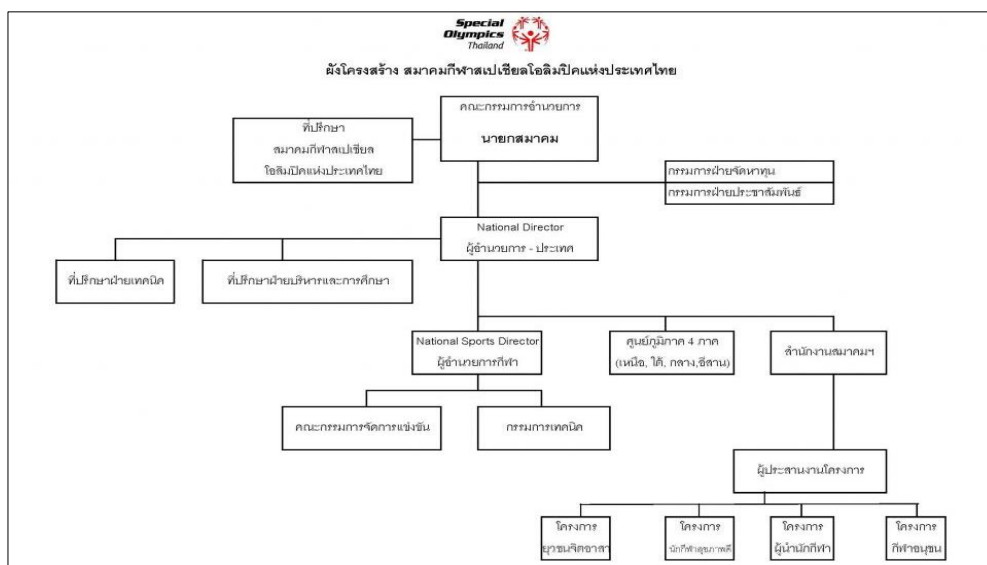
เปิดการแข่งขันกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกแห่งชาติ ในปี 2549 และ 2551 ในปี พ.ศ.2539 พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาทรงเสด็จเปิดการแข่งขันสเปเชียลโอลิมปิกแห่งชาติ ซึ่งที่ผ่านมามี ๖ หน่วยงาน นายกรัฐมนตรีอานันท์ ปันยารชุน ๖ หน่วยงาน นายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย และ ๖ หน่วยงาน นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขัน ประเทศไทยได้ส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน Special Olympics World Summer Games ซึ่งเป็นการแข่งขันกีฬาระดับโลก รวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง (1987, 1991, 1995, 2003, 2007, 2011, 2015 และ 2019) ในปี 2013 ประเทศไทยได้รับเชิญส่งนักกีฬาไปร่วมการแข่งขัน World Winter Games และ เข้าร่วมการแข่งขัน 1st Asia Pacific Regional Games เป็นครั้งแรกต่อมา คณะกรรมการสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทยได้จัดทะเบียนสมาคมกีฬาภายใต้ พ.ร.บ.การกีฬา พ.ศ.2558 กับกีฬาแห่งประเทศไทย ในนาม “สมาคมกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย” เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2561

ปัจจุบันสเปเชียลโอลิมปิกไทย จัดกิจกรรมหลากหลายโครงการตลอดทั้งปี อาทิการจัดค่ายฝึกซ้อมกีฬาระดับต่าง ๆ กิจกรรมทักษะกลไกสำหรับผู้พิการมาก การส่งทีมนักกีฬาเข้าแข่งขันในต่างประเทศ การอบรมครูผู้ฝึกสอนกีฬา การจัดแพทย์อาสาสมัครเพื่อตรวจสุขภาพนักกีฬาและการส่งเสริมการพัฒนาเด็กเล็กวัยแรกเริ่ม โดยมีนักกีฬาที่พิการทางสติปัญญาเข้าร่วมโครงการกว่า 20,000 คน จากทั่วประเทศไทย

1). พันธกิจสเปเชียลโอลิมปิก

พันธกิจสเปเชียลโอลิมปิก จัดให้มีการเรียนรู้ ฝึกซ้อมทางการกีฬา และจัดการแข่งขันกีฬานิตต่าง ๆ ตลอดปี ในลักษณะของกีฬาโอลิมปิก สำหรับผู้พิการทางสติปัญญาที่มีอายุสองปีขึ้นไป ส่งเสริมพวกเขาให้มีโอกาสในการพัฒนาสมรรถภาพทางร่างกายอย่างต่อเนื่องได้ แสดงออกถึงความกล้าและความมั่นใจ เกิดความรู้สึกรักยินดีและเป็นมิตรมีส่วนร่วมในการสร้างความผูกพันกับครอบครัวนักกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกและชุมชน

ภาพที่ 1.1 โครงสร้างสมาคมกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย

ที่มา : สมาคมกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย (2563)

2) การแข่งขันของสเปเชียลโอลิมปิก

การแข่งขันของสเปเชียลโอลิมปิก มีหลากหลายทุกระดับตั้งแต่การแข่งขันมหกรรมกีฬาระดับโลก (ฤดูร้อนและฤดูหนาว) ระดับทวีปและระดับชาติ รวมทั้งการแข่งขันในท้องถิ่น นอกจากมหกรรมกีฬาแล้ว ยังมีรายการแข่งขันชิงแชมป์เฉพาะแต่ละชนิดกีฬา กีฬาสเปเชียลโอลิมปิกไทย จัดการแข่งขันระดับชาติ ระดับภูมิภาค ระดับกลุ่มจังหวัดและระดับสถาบัน (กีฬาสี่) เพื่อเปิดโอกาสให้นักกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกไทยได้มีส่วนร่วมมากที่สุด โดยนักกีฬาที่เข้าแข่งขันทุกคนสามารถพัฒนาตนเองสู่การคัดเลือกเป็นผู้แทนประเทศไทยในการแข่งขันมหกรรมกีฬาระดับโลก (ฤดูร้อน) และระดับภาคพื้นทวีปเอเชียแปซิฟิก อีกทั้งยังมีรายการแข่งขันนานาชาติในแถบอาเซียนและลุ่มแม่น้ำโขงอีกด้วย เพื่อให้ นักกีฬาทุกคนมีความพร้อมในการแข่งขันและป้องกันการเกิดการบาดเจ็บ สเปเชียลโอลิมปิก กำหนดให้นักกีฬาที่เข้าแข่งขันจะต้องผ่านการฝึกซ้อมมาแล้วไม่ต่ำกว่า 8 สัปดาห์ สเปเชียลโอลิมปิกสากล จัดให้มีการเล่นกีฬาทางการ 32 ชนิดกีฬา สำหรับนักกีฬา ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับความสามารถ รวมถึงกิจกรรมทักษะกลไกสำหรับผู้พิการมาก ผู้พิการซ้ำซ้อนและกีฬายูนิพายด์ซึ่งเป็นการรวมผู้เล่นที่มีความพิการทางสติปัญญาและผู้เล่นทั่วไปในทีมคู่เดียวกัน ทั้งนี้สมาคมกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ได้นำ 8 ชนิดกีฬาทางการมาจัดให้กับนักกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกไทย รวมถึงกิจกรรมทักษะกลไก กีฬายูนิพายด์และกิจกรรมการเดินแอร์โรบิกส์ ดังนี้ กรีฑา วายน้ำ บอคซี่ แบดมินตัน ฟุตบอลเทเบิลเทนนิส คริกเก็ต บาสเกตบอล กิจกรรมทักษะกลไกสำหรับผู้พิการทางสติปัญญามาก/พิการซ้ำซ้อน

3) ประเภทกีฬาการแข่งขันของสเปเชียลโอลิมปิก

3.1) กีฬากีฬา แบ่งการแข่งขันเป็น

(1) ประเภทเดี่ยว กรีฑา (ลู่วิ่ง) วิ่ง 100 เมตร วิ่ง 200 เมตร วิ่ง 400 เมตร วิ่ง 800 เมตร วิ่ง 1,500 เมตร วิ่ง 3,000 เมตร วิ่ง 5,000 เมตร วิ่ง 10,000 เมตร วิ่งฮาร์ฟมาราธอน กรีฑา (ลาน) กระโดดไกล กระโดดสูง พุ่งน้ำหนัก

(2) ประเภททีม วิ่งผลัด 4×100 เมตร วิ่งผลัด 4×400 เมตร

3.2) กีฬาวายน้ำ แบ่งการแข่งขันเป็น

(1) ประเภทเดี่ยว วายฟรีสไตล์ 50 เมตร 100 เมตร 200 เมตร 400 เมตร วายกรรเชียง 50 เมตร 100 เมตร วายกบ 50 เมตร 100 เมตร วายผีเสื้อ 50 เมตร 100 เมตร วายเดี่ยวผสม 200 เมตร

(2) ประเภททีม วายผลัดฟรีสไตล์ 4×100 เมตร วายผลัดผสม 4×100 เมตร

3.3) กีฬาบอชชี แบ่งการแข่งขันเป็น ประเภทเดี่ยว ประเภทคู่และประเภททีม

3.4) กีฬาฟุตบอล แบ่งการแข่งขันเป็น

(1) ฟุตบอลประเภททีม 5 คน 7 คน

(2) ฟุตบอลยูนิฟายด์ ประเภททีม 5 คน 7 คน 11 คน

3.5) การแข่งขันทักษะส่วนบุคคล สำหรับนักกีฬาที่มีความสามารถต่ำ

3.6) กีฬาแบดมินตัน แบ่งการแข่งขันเป็น ประเภทเดี่ยวและประเภทคู่

3.7) กีฬาเทเบิลเทนนิส แบ่งการแข่งขันเป็น ประเภทเดี่ยวและประเภทคู่

3.8) กีฬาคริกเกต แบ่งการแข่งขันเป็น ประเภททีม

3.9) กีฬาบาสเก็ตบอล แบ่งการแข่งขัน ประเภททีม

3.10) กิจกรรมทักษะกลไกและแอโรบิก

สรุปได้ว่า การแข่งขันกีฬาสำหรับผู้พิการที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถเข้าร่วมกีฬาเพื่อการแข่งขัน ตามข้อบังคับ ระเบียบ กติกา รายการแข่งขันของการกีฬาแห่งประเทศไทยและหน่วยงาน สมาคมที่จัดการแข่งขันกำหนดให้สำหรับตามกลุ่มความพิการ ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบการแข่งขัน ดังนั้นการเล่นกีฬาเพื่อการแข่งขัน เป็นส่วนหนึ่งให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการแข่งขันกีฬา การเล่นกีฬานั้นประกอบด้วยกิจกรรมปกติหรือทักษะที่อยู่ภายใต้กติกาซึ่งถูกกำหนดโดยความเห็นที่ตรงกันโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพักผ่อน การแข่งขัน ความเพลิดเพลิน ความสำเร็จ การพัฒนาของทักษะหรือหลายสิ่งรวมกัน กีฬาเป็นกิจกรรมที่ควบคู่กับการแข่งขัน โดยการเล่นกีฬานั้นมีหลายวัตถุประสงค์ อาจจะเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน เล่นกีฬาเป็นอาชีพ ล้วนเป็นสิ่งที่ควบคู่ไปกับการมี

สุขภาพที่แข็งแรง การเล่นกีฬานั้นมีหลายประเภทซึ่งขึ้นอยู่กับบุคคลว่าต้องการเล่นกีฬาชนิดใดซึ่งกีฬาแต่ละชนิดก็มีความแตกต่างกันทั้งวิธีการเล่น กฎ กติกา มารยาท ขึ้นอยู่กับความชอบและความถนัดของแต่ละบุคคล

2.4 ประโยชน์ของกีฬาและการออกกำลังกาย

อิทธิพล บุญยิเช่ง (2550) กล่าวถึงประโยชน์ของการออกกำลังกาย ไว้ดังนี้

1. ช่วยชะลอความเสื่อมของสมอง สมองก็เหมือนกับอวัยวะส่วนอื่น ๆ ที่มีการเสื่อมลงตามวัย การออกกำลังกายช่วยชะลอความเสื่อมของสมอง ทำให้สามารถคิดและจดจำได้ดีกว่าคนที่ไม่มีการออกกำลังกาย
2. ทำให้กระดูกแข็งแรง และหนาขึ้น การมีแคลเซียมเพียงอย่างเดียวไม่ได้ช่วยให้กระดูกแข็งแรงขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการออกกำลังกายควบคู่ไปกับการกินอาหารที่มีแคลเซียมสูง
3. ทำให้ผิวสวย การออกกำลังกายจะช่วยนำออกซิเจนจากนอกเซลล์เข้าสู่เซลล์ต่าง ๆ ของร่างกายได้มากขึ้น จึงช่วยชะลอความเสื่อมสภาพของเซลล์ได้ ทำให้ผิวพรรณสดใส
4. ลดความเครียด การออกกำลังกายช่วยลดความวิตกกังวล ผ่อนคลายความเครียดระหว่างการออกกำลังกาย นอกจากนี้การที่ร่างกายได้เคลื่อนไหว จิตใจก็เคลื่อนไหวไปด้วย ทำให้ไม่หมกมุ่นกับเรื่องที่กังวลอยู่
5. ช่วยผ่อนคลายภาวะการณั้ปวดประจำเดือน การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นกรวิ่ง การเดิน หรือการเต้นแอโรบิก ถ้าไม่มีเวลาก็ออกแบบง่าย ๆ เพราะจะช่วยให้ระบบไหลเวียนโลหิตทำงานดีขึ้น และช่วยให้กล้ามเนื้อบริเวณมดลูก มีความยืดหยุ่นทำงานได้ดี
6. รับประทานอาหารได้ดี และการขับถ่ายเป็นปกติ การออกกำลังกายไม่ว่าจะเป็นการเดินเร็ว ๆ การวิ่งเหยาะ ๆ หรือปั่นจักรยาน จะช่วยกระตุ้นระบบขับถ่าย ทำให้ระบบขับถ่ายได้ระบายของเสียและสารพิษออกจากร่างกายมากขึ้น
7. การออกกำลังกายจะช่วยให้ผู้ที่นอนไม่หลับ นอนหลับได้ดีขึ้น การออกกำลังกายในช่วงเย็น ช่วยให้นอนหลับได้ง่ายขึ้น เพราะจากการออกกำลังกายมีผล โดยตรงกับระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้รู้สึกผ่อนคลายความตึงเครียด และความวิตกกังวล
8. ทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง การออกกำลังกายสม่ำเสมอจะทำให้กล้ามเนื้อแต่ละส่วนแข็งแรง ทำให้หุ่นกระชับสมส่วนและมีทรวดทรงดี
9. การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และถูกต้องตามหลัก จะสามารถช่วยให้อาการของโรคหลายอย่างดีขึ้น เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจอุดตัน
10. ช่วยให้การเล่นกีฬา การเล่าเรียน และการประกอบอาชีพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
11. การออกกำลังกายที่พอเหมาะพอดี จะช่วยให้พลังทางเพศดีขึ้นทั้งหญิงและชาย

12. การออกกำลังกายจะช่วยให้มีการทรงตัวที่ดีขึ้น มีความแคล่วคล่องว่องไวขึ้น

13. การออกกำลังกายที่พอเหมาะพอดี จะสามารถชะลอความเสื่อมของอวัยวะต่าง ๆ ให้กับผู้สูงอายุได้ดีที่สุด

14. การออกกำลังกายบางอย่าง เช่น การเดินแอโรบิก จะสามารถช่วยช่วยระบบหัวใจ ปอด และหลอดเลือดทำงานดีขึ้นอย่างชัดเจน

ศิริรัตน์ หิรัญรัตน์ อังโน ชัยยงค์ บุญบุตร (2555) ประโยชน์ของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย 5 ประการมีด้วยกันดังนี้

1. ทางด้านร่างกาย อวัยวะในระบบต่าง ๆ ของร่างกายสามารถทำงานประสานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลให้ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีบุคลิกภาพที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมการทำงานประจำวันได้อย่างกระฉับกระฉ่ง มีภูมิคุ้มกันสูง สมรรถภาพทางกายดี

2. ทางด้านจิตใจ การออกกำลังกายสม่ำเสมอนอกจากจะทำให้ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงแล้วจิตใจร่าเริง เบิกบานก็จะเกิดความต่อเนื่องกันมา เนื่องจากร่างกายปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ถ้าได้ออกกำลังกายร่วมกันหลาย ๆ คน เช่น การเล่นกีฬาเป็นทีม ทำให้เกิดความเอื้อเฟื้อมีเหตุผลอดกลั้น สุขุม รอบคอบ และยุติธรรม

3. ทางด้านอารมณ์ มีอารมณ์เยือกเย็นไม่หุนหันพลันแล่น ช่วยคลายความเครียดจากการประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน เมื่ออารมณ์เยือกเย็นก็สามารถทำงานหรือออกกำลังกายได้อย่างดี

4. ทางด้านสติปัญญา การออกกำลังกายสม่ำเสมอทำให้ความคิดอ่านปลอดโปร่งมีไหวพริบ มีความคิดสร้างสรรค์ ค้นหาวิธีเอาชนะคู่แข่งในวิถีทางในเกมการแข่งขัน ซึ่งบางครั้งสามารถนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง

5. ทางด้านสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงานและผู้อื่นได้ เพราะการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายร่วมกันเป็นหมู่มากรวม ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจและเรียนรู้พฤติกรรม มีบุคลิกภาพที่ดี มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผู้เรียนทุกคนจะได้เรียนรู้จากการใช้ทักษะการเล่นกีฬาและทักษะการเคลื่อนไหว ที่มุ่งส่งเสริมความสามารถทางการกีฬาและนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ สำหรับผู้เรียนที่เล่นกีฬา ครูผู้ฝึกสอน ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อน ครอบครัว เป็นกำลังใจเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพของนักกีฬา กีฬาทุกชนิดจะมีกฎ กติกา มารยาท ที่นักกีฬาจะต้องปฏิบัติ ซึ่งมีกระบวนการเทคนิค เพื่อป้องกันการบาดเจ็บทางร่างกาย ซึ่งการฝึกเล่นกีฬาจะทำให้ปรับตัวอยู่ร่วมกันในสังคมได้เป็นอย่างดี ประโยชน์ที่ได้จากกีฬานั้นทำให้ร่างกายแข็งแรง เติบโตสมวัยและเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในสังคมได้

2.5 ปัจจัยนำสู่ความสำเร็จในการเล่นกีฬา

สมบัติ สมเกตู (2558) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านกีฬามีปัจจัยที่สำคัญ 5 ปัจจัย ดังนี้

1. ด้านนโยบายและการส่งเสริมด้านกีฬาของมหาวิทยาลัย
2. แผนพัฒนากีฬาที่เป็นระบบ
3. ระบบช่วยเหลือด้านการเรียน
4. ระบบการพัฒนาผู้ฝึกสอนและนักกีฬา
5. การสร้างแรงจูงใจในการเป็นนักกีฬา

ลัดดา เรืองมโนธรรม และสืบสาย บุญวีริบุตร (2559) ปัจจัยและแนวทางในการพัฒนานักกีฬาเป็นเลิศ ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 นโยบายการสนับสนุนด้านการเงินและงบประมาณ

ปัจจัยที่ 2 นโยบายด้านองค์กรและการบริหารระบบจัดการองค์กร

ปัจจัยที่ 3 โครงสร้างนโยบายและนโยบายการกีฬา

ปัจจัยที่ 4 นโยบายด้านการเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วม และนักกีฬาใหม่

ปัจจัยที่ 5 นโยบายด้านการวิจัยทางวิทยาศาสตร์

ปัจจัยที่ 6 นโยบายด้านการพัฒนานักกีฬาที่มีพรสวรรค์

ปัจจัยที่ 7 นโยบายด้านศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ปัจจัยที่ 8 นโยบายด้านโค้ช เจ้าหน้าที่และการพัฒนา

ปัจจัยที่ 9 นโยบายด้านการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาแห่งชาติและนานาชาติ

ปัจจัยที่ 10 นโยบายด้านระบบการปฏิบัติการในการพัฒนานักกีฬาเป็นเลิศ

ปัจจัยที่ 11 นโยบายด้านรางวัล การช่วยเหลือด้านการศึกษาและอาชีพหลัง

การเป็นนักกีฬา

ปัจจัยที่ 12 นโยบายด้านสื่อและการสนับสนุนจากภายนอก

ปัจจัยที่ 13 ปัจจัยด้านการสร้างสัญลักษณ์ความเป็นเลิศการกีฬาแห่งประเทศไทย หรือประเทศไทย

สรุปได้ว่า ปัจจัยนำสู่ความสำเร็จในการเล่นกีฬา เป็นเกมการเล่นที่มีระบบ ระเบียบและกติกา ทั้งยังต้องใช้ระบบการจัดการที่ดี ทั้งนี้ เนื่องจากมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย กีฬาจึงเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าหลายประการ ตั้งแต่เสริมสร้างพลานามัยให้กับผู้เล่น ฝึกคุณสมบัติในด้านคุณธรรม น้ำใจนักกีฬา ระเบียบวินัยความสามัคคี การทำงานในกลุ่ม การเป็นผู้นำผู้ตาม การรู้จักใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การใช้ไหวพริบในการตั้งรับหรือไต่รุกฝ่ายตรงข้ามสำหรับผู้ควบคุมทีม กรรมการผู้ตัดสิน หรือผู้เกี่ยวข้องกับการจัดแข่งขันก็จะได้แสดงความสามารถในการจัดการหรือการบริหารงานให้เป็นอย่างดี

ด้วยความเรียบร้อย จนเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย สำหรับผู้ชมจะได้รับความพึงพอใจ ความสนุกตื่นเต้นไปกับเกมการแข่งขัน ทั้งนี้ การส่งเสริมความสำเร็จทางการกีฬา มีการให้คุณค่าเพิ่มขึ้น โดยการพัฒนากีฬาของประเทศให้ไปสู่ความเป็นเลิศ การสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนที่เกิดความตื่นตัวในการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพมากยิ่งขึ้น ทุกคนมีสุขภาพแข็งแรงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีจากการออกกำลังกายและเล่นกีฬา โดยภาครัฐจึงได้ยกระดับความสำคัญของการกีฬา โดยกำหนดให้เป็นนโยบายการกีฬาแห่งชาติ ในการพัฒนาสุขภาพด้วยการส่งเสริมการกีฬา โดยนำเข้ามาเป็นส่วนสำคัญของระบบการศึกษาและทุกภาคส่วน เพื่อสร้างคุณค่าทางสังคมและส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ

2.6 การพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

องค์กรกีฬาที่รับผิดชอบการบริหารกีฬาเพื่อความเลิศในหลายประเทศ ทั้งในทวีปยุโรป ทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ ที่ประสบความสำเร็จจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ได้เน้นความสำคัญในการวางระบบการจัดการกีฬาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 10 ปี โดยนำรูปแบบสมรรถนะสูงของการจัดการกีฬา (The High Performance Model of Sport Management) ซึ่งได้ออกแบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการ เพื่อการเตรียมนักกีฬาสู่โอลิมปิกและพาราลิมปิกอย่างมีระบบ เน้นการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาในแต่ละช่วงอายุ เพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะกีฬาแต่ละประเภทกีฬาอย่างเหมาะสม

เด บอสเชอร์และคณะ (De Bosscher, De Knop, van Bottenburg and Shibui, 2006) ได้กล่าวถึง รูปแบบนโยบายการพัฒนากีฬาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการแข่งขันนานาชาติ ประกอบด้วย การสนับสนุนงบประมาณองค์กรและโครงสร้างของนโยบายกีฬา การมีส่วนร่วม การคั้นหานักกีฬาที่มีพรสวรรค์และมีระบบการพัฒนา การสนับสนุนในการเป็นนักกีฬาและหลังจากเลิกเล่นกีฬา การฝึกและอุปกรณ์ในการฝึกการจัดการโค้ชและการพัฒนาโค้ช การแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติและการวิจัยเชิงวิชาการ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบในการพัฒนาการกีฬาไว้ว่า การพัฒนาการกีฬาของชาติจะประสบความสำเร็จได้ต้องประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านบุคลากร หมายถึง จำนวนประชากรหรือบุคคลที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกีฬาขั้นพื้นฐานและมวลชนจะมีจำนวนประชากรที่มากกว่า ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการกีฬาขั้นพื้นฐานเป็นอันดับแรก เพื่อพัฒนาทักษะและทัศนคติการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย แล้วส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนเล่นกีฬาและออกกำลังกายจนเป็นวิถีชีวิต ตามยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อมวลชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าออกกำลังกายเล่นกีฬาและพัฒนาทักษะและศักยภาพด้านการกีฬา เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศและการเล่นกีฬาเพื่ออาชีพในระดับต่อไป

2. องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วย โครงสร้างสถานกีฬา อุปกรณ์กีฬาและโครงสร้างอื่น ๆ ที่สนับสนุนและสร้างโอกาสการเล่นกีฬา การออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาของเยาวชน นักกีฬาและประชาชน รวมทั้งองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การกีฬาและการบริหารจัดการการกีฬาเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านการกีฬาได้อย่างเต็มที่

3. องค์ประกอบด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะทำให้เกิดกิจกรรมด้านการกีฬาและออกกำลังกายที่ดำเนินการนั้นประสบความสำเร็จ ดังนั้นการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องพิจารณาให้มีความเหมาะสม

รัชณี ขวัญบุญจัน (2551) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนากีฬาในการแข่งขันจนประสบความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศได้นั้น จะประกอบด้วย

1. ด้านพัฒนาความสามารถตัวนักกีฬาหรือผู้เล่น โดยจะต้องมีการขยายฐานให้มีผู้เล่นกีฬาให้มากขึ้น มีการส่งเสริมให้เยาวชนได้เล่นกีฬาทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา โดยเฉพาะในระบบการศึกษา หลักสูตรพลศึกษาควรมีทุกระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา มีการสอนทักษะการกีฬาหลากหลายชนิด ในหลักสูตรพลศึกษา ควรจัดให้มีพัฒนาการของทักษะกีฬาเป็นลำดับขั้น ตั้งแต่ระดับต่ำจนถึงระดับสูง ปลูกฝังให้รักการเล่นกีฬาตั้งแต่ยังเด็ก ควรมีศูนย์กีฬาโรงเรียน เพื่อความเป็นเลิศและดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดจนการพัฒนาผู้เล่นกีฬาที่มีแววเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ตั้งแต่ระดับโรงเรียน สโมสร จังหวัด ภาคหรือประเทศ โดยนำนักกีฬาที่มีทักษะดีให้ได้รับการฝึกพัฒนาและได้เข้าแข่งขันเพิ่มประสบการณ์สู่ความเป็นเลิศในระดับสูงขึ้น

2. ด้านการพัฒนาบุคลากร ประกอบด้วย ผู้ฝึกสอนกีฬาในระบบการศึกษา ควรมีการพัฒนาครูพลศึกษาให้มีสมรรถนะในการสอนพลศึกษาและกีฬาให้เด็กมีทักษะพื้นฐานที่ถูกต้องและปลูกฝังให้เด็กมีความรักและนิยมการเล่นกีฬา การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการกีฬา ผู้ฝึกสอนในสโมสร สมาคมกีฬาจังหวัดหรือสถาบันที่มีการแข่งขันกีฬาจะต้องมีการพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬาให้มีสมรรถนะที่จะฝึกสอนนักกีฬาเพื่อเข้าแข่งขันกีฬาในระดับทักษะที่สูงขึ้น ตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับสโมสร ระดับจังหวัด ระดับสมาคมกีฬา จนถึงระดับชาติ ผู้ตัดสินกีฬาทั้งในระดับโรงเรียนและระดับสโมสรควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกระดับ มีเป้าหมายในการผลิตและพัฒนาผู้ตัดสินไปสู่ระดับสหพันธ์นานาชาติมากขึ้นและผู้บริหารหรือผู้จัดการทีมควรมีการอบรมและพัฒนาให้มีความสามารถในการบริหารอย่างมืออาชีพ

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเล่นกีฬาให้มีจำนวนมากเพียงพอกับความต้องการ รวมทั้งเปิดกว้างและอำนวยความสะดวกในการเล่นกีฬาและการแข่งขันกีฬาให้มากที่สุด

4. ด้านการจัดการแข่งขัน ซึ่งในการจัดการแข่งขันกีฬาเปรียบเสมือนสถานที่ประลองทักษะทางกีฬา จึงจำเป็นต้องมีระบบการแข่งขันกีฬาที่จัดให้มีการแข่งขันกีฬาทุกระดับอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับโรงเรียน สโมสร จังหวัด ภาค ชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ซึ่งต้องจัดให้ต่อเนื่อง เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ตั้งแต่ระดับรากหญ้า รวมทั้งจัดให้มีปฏิทินกีฬาประจำปี

5. ด้านการมีส่วนร่วมและปลูกกระแสค่านิยมทางการกีฬา จะต้องมีการรณรงค์สร้างค่านิยมและกระแสการเล่นและรักกีฬาตั้งแต่เด็ก เช่น Fan Club ตั้งแต่ระดับโรงเรียน สโมสร จังหวัด โดยเน้นการมีส่วนร่วมและรักในทีม ซึ่งจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก การสร้างค่านิยมและสร้างทัศนคติที่ดีในการเล่นกีฬา ต้องเริ่มตั้งแต่ครอบครัวและการศึกษาในโรงเรียน หลักสูตรและการสอนทางพลศึกษาที่ดีจึงมีความสำคัญและจำเป็นในการปลูกฝังให้เยาวชนรักการเล่นกีฬาและนิยมการเล่นกีฬา

6. ด้านการนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนานักกีฬาให้มีประสิทธิภาพยกระดับ โดยการผสมผสานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนทางพลศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจและมองเห็นประโยชน์ของวิทยาศาสตร์การกีฬามาประยุกต์ใช้ตั้งแต่ระดับการกีฬาพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชนและกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

7. ด้านองค์กรรับผิดชอบองค์กรที่รับผิดชอบด้านการกีฬาจะต้องให้ความสำคัญและมีการทำงานที่เชื่อมโยงเป็นระบบ ตั้งแต่ระบบโรงเรียน สโมสร สมาคมกีฬาจังหวัด สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย รวมทั้งองค์กรส่งเสริมการกีฬา ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนและพัฒนาและการจัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในทุกๆระดับ

สุเทพ เมยโรส (2551) ได้ศึกษา องค์กรประกอบเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศทางการกีฬาของสถาบันการพลศึกษาได้แก่

1. องค์กรประกอบด้านวัฒนธรรมองค์กร มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยอ้อมต่อความเป็นเลิศทางการกีฬาของสถาบันการพลศึกษา
2. องค์กรประกอบด้านแรงจูงใจของนักกีฬา ที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเป็นเลิศทางการกีฬา
3. องค์กรประกอบด้านจิตพิสัยของนักกีฬามีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเป็นเลิศทางการกีฬา
4. องค์กรประกอบด้านความคาดหวังต่อสถาบันและกีฬา มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความเป็นเลิศทางการกีฬา โดยผ่านประสิทธิผลของการฝึกทักษะกีฬา
5. องค์กรประกอบทางด้านประสิทธิผลของการฝึกทักษะกีฬา มีอิทธิพลทางตรงต่อความเป็นเลิศทางการกีฬา

สุรวุฒิ มหารมณ (2551) ที่ได้กล่าวว่า ในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการขององค์กรกีฬาในระดับชาติลงมาจนถึงระดับผู้จัดการทีมกีฬายังขาดประสบการณ์ทางด้านจัดการ

เพราะบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการกีฬาไม่มีพื้นฐานหรือประสบการณ์ของการบริหารจัดการมาก่อน แต่ถ้าหากมีประสบการณ์และความรู้ของการบริหารจัดการแต่ก็ยังคงขาดความรู้ทางด้านการกีฬา จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทางด้านการกีฬาของประเทศไทย ยังเกิดช่องว่างในด้านของการบริหารจัดการ ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินการกิจการใด ๆ ต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการในทฤษฎีใหม่ที่ทันสมัย เข้าช่วยในการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปแบบ เพื่อจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความเรียบร้อย โปร่งใสเป็นธรรม โดยเฉพาะวิทยาการด้านการบริหารจัดการได้ก้าวหน้าไปมาก การวัดผลประเมินผล การกำกับและการปรับแผน จึงเป็นเรื่องจำเป็นในการจัดการให้บรรลุเป้าหมาย

ปรางทิพย์ ยุวานนท์ (2552) ได้กล่าวว่า การจัดการทางการกีฬาว่าเป็นการนำแนวคิดหลักการทางการบริหารจัดการมาผสมกับคุณสมบัติเฉพาะของกีฬาและประสบการณ์ในทุกบริบทของผู้บริหาร เพื่อให้ได้วิธีการที่ดีที่สุด สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามความคาดหวังในระดับสูง และนวัตกรรมจัดการทางการกีฬา (Sport Management Innovation) ดังนั้น การจัดการทางการกีฬาจึงเป็นการสร้างใหม่ การพัฒนาศักยภาพ รวมถึงการมีผลิตภัณฑ์บริการที่ดีกว่าและมีความแตกต่าง นวัตกรรม การจัดการทางการกีฬาในการจัดการแข่งขันทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มีส่วนสำคัญ 2 ด้าน คือ การสร้าง (Build) และการพัฒนาคนคิด (Develop/Create) แล้วนำไปพัฒนาการจัดการ (Management Development) การสร้างที่สร้างสรรค์อย่างทันสมัย ทำได้โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร การวางกลยุทธ์ในการจัดการการแข่งขัน และนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้การค้นหาและการวิเคราะห์ตนเองทั้งด้านที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวที่เคยทำมาในอดีตพิจารณาปัจจุบันโดยวิเคราะห์จุดแข็ง ปัญหา อุปสรรคและโอกาสในการพัฒนา แล้วจึงตั้งเป้าหมายในอนาคตให้ชัดเจนต่อไป

สุเทพ เมยโรสง (2554) พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุเพื่อการบริหารความเป็นเลิศทางการกีฬา ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา จากการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path analysis) และสัมภาษณ์เพิ่มเติม ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่มีต่อความเป็นเลิศทางการกีฬา ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ 2) การให้รางวัลตามสถานการณ์ 3) การกระตุ้นการใช้ปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นเอกบุคคคล

2. องค์ประกอบด้านการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ 1) การมุ่งเป้าหมายทางการกีฬา 2) การจัดทรัพยากรสนับสนุนทางการกีฬา 3) การสร้างโอกาสเพื่อพัฒนากีฬา 4) การกำกับและติดตามผล

3. องค์ประกอบด้านสมรรถนะของผู้ฝึกสอนกีฬา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ 1) คุณภาพของการฝึกสอนกีฬา 2) ภาวะผู้นำทางการกีฬา 3) การวางแผนกลยุทธ์ทางการกีฬา

4. องค์ประกอบด้านสมรรถภาพทางจิตใจของนักกีฬา ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ 1) ความเข้มแข็งของจิตใจ 2) แรงจูงใจทางการกีฬา 3) ลักษณะการมุ่งสู่ความสำเร็จในการแข่งขันกีฬา

5. องค์ประกอบด้านสมรรถภาพทางกายของนักกีฬา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว คือ 1) ความเร็ว 2) ความอ่อนตัว 3) ความคล่องแคล่วว่องไว 4) ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ 5) พลังของกล้ามเนื้อ 6) ความอดทนของระบบหายใจและระบบไหลเวียนโลหิต

6. องค์ประกอบด้านความเป็นเลิศ ทางการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว คือ 1) ระดับของการแข่งขันกีฬา 2) ผลสำเร็จของการแข่งขันกีฬา 3) ความมีน้ำใจนักกีฬา

สมทบ ฐิตะฐาน (2558) ได้กล่าวว่า การใช้โมเดลรูปแบบสมรรถนะสูงของการจัดการกีฬานั้น จำเป็นต้องมีโครงสร้างและกระบวนการจัดการพื้นฐาน 10 ข้อ ได้แก่

1. ระบบฐานข้อมูลนักกีฬาเยาวชนเพื่อค้นหานักกีฬาที่มีพรสวรรค์ทั่วประเทศอย่างเป็นธรรม

2. ระบบการให้เงินอุดหนุนอย่างมีประสิทธิภาพและตรงต่อความต้องการและเป้าหมายของประเภทกีฬาที่มีความหวังในโอลิมปิกและพาราลิมปิก

3. ระบบการคัดเลือกโค้ชกีฬาเพื่อฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ให้ก้าวสู่ระดับโลก

4. ระบบการให้เงินทุนงานวิจัยเชิงปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา การแพทย์กีฬาและเทคโนโลยีกีฬา เพื่อการวิเคราะห์และพัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ

5. ระบบการคัดเลือกนักกีฬาพรสวรรค์เข้าร่วมเฉพาะการแข่งขันกีฬาระดับโลก

6. ระบบการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬาที่มีประสิทธิภาพสูงระดับโลก

7. ระบบการอบรมบุคลากรด้านการจัดการกีฬาที่มีคุณภาพเพื่อมาทำงานในอนาคต

8. ระบบการตรวจสอบและประเมินการพัฒนานักกีฬาอย่างต่อเนื่อง (Scores Card)

9. ระบบด้านเทคโนโลยีและอุปกรณ์ฝึกซ้อมระดับโลก

10. ระบบเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างบุคลากรในสถาบันการศึกษาและสมาคมกีฬา

สืบสาย บุญวีรบุตรและลัดดา เรืองมนิธรรม (2558) ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศที่ดี ควรเริ่มที่โครงสร้างนโยบายทางการกีฬาที่ชัดเจนวัดผลได้ ประเมินได้และเป็นไปได้และมีแนวทางการดำเนินการและปฏิบัติงานสู่การพัฒนาแบบยั่งยืนต่อเนื่องและมีประสิทธิผลไปในทางเดียวกันของทุกหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักกีฬาประกอบด้วย วงจรพัฒนา 3 ด้านและ 5 ปัจจัยเร่ง สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. วจรพัฒนา 3 ด้าน ประกอบด้วย

1.1 วจรการพัฒนากระบวนการดำเนินการและปฏิบัติงาน สู่ความยั่งยืน ต่อเนื่อง และมีประสิทธิผล 6 ปัจจัยหลัก คือ

1.1.1 การมีเจ้าภาพหลักดำเนินการ

1.1.2 การจัดการบนฐานข้อมูล โดยกำหนดเป็นนโยบายและเป้าหมายการนำข้อมูลไปใช้ เนื้อหา รูปแบบและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสู่สาธารณะ

1.1.3 การตั้งเป้าประสงค์ (Targeting) กำหนดเป็นโครงสร้างของนโยบาย การเพิ่มเหรียญและเพิ่มชนิดกีฬาและมีข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดเป้าประสงค์และสัดส่วนการสนับสนุน

1.1.4 การร่วมดำเนินการแบบต่างได้รับผลตอบแทน (Win-Win Situation) และการจัดสรรงบประมาณกับสัดส่วนกับความสำเร็จในการสนองนโยบาย

1.1.5 ประกาศเป็นนโยบายการลงทุนทางการกีฬา ที่เน้นถึงความคุ้มค่า ระหว่างทุนกับประสิทธิผลของการลงทุนทั้งผลลัพธ์และผลผลิต

1.1.6 พันธสัญญาที่เป็นบันทึกความร่วมมือที่มุ่งมั่นเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ในการเพิ่มเหรียญและเพิ่มชนิดกีฬา เพื่อลดขั้นตอนและเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินการและ ปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบาย

1.2 วจรพัฒนานักกีฬา เป็นการพัฒนานักกีฬาให้มีคุณภาพ มีจำนวนตัวเลือก ที่ดีและมาจากกระบวนการคัดสรรที่มีประสิทธิภาพ เข้ามาในระบบการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยบูรณาการให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินงานในการเพิ่มจำนวนผู้เล่นที่มีความสามารถ กลุ่มนักกีฬาใหม่ กลุ่มนักกีฬาพรสวรรค์กลุ่มนักกีฬาพัฒนา (กลุ่มนักกีฬาที่เป็นทีมชาติใหม่) กลุ่มนักกีฬาระดับโลก กลุ่มนักกีฬาระดับโอลิมปิก

1.3 วจรพัฒนาโค้ชและเจ้าหน้าที่ เป็นการจัระบบปฏิบัติการฝึกอบรมโค้ช (Coach Education) ที่เพิ่มทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ โดยจัดทำเป็นหลักสูตรเชื่อมต่อทั้งภาครัฐและ สมาคมกีฬาให้สอดคล้องกับการแบ่งระดับวุฒิบัตรโค้ชและสามารถต่อยอดสู่หลักสูตรประกาศนียบัตร นานาชาติ

2. ปัจจัยเร่งสู่เป้าหมาย 5 ด้าน เป็นกระบวนการเร่งให้เกิดการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็น เลิศประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ โดยปัจจัยเร่งสู่เป้าหมาย 5 ด้าน ประกอบด้วย

ปัจจัยเร่ง 1 ความต่อเนื่องในการสนับสนุน เป็นกระบวนการคิดที่จะให้เกิด การเชื่อมโยงระหว่างปัจจัย นำสู่การสอดประสานให้เป็นระบบและบรรยากาศความร่วมมือบนฐานของ การได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่ายคือ Win-Win Situation กำหนดเป้าประสงค์และความสำเร็จใหม่ที่เป็น ผลผลิตที่มีผลกระทบจากการลงทุน

ปัจจัยเร่ง 2 การสนับสนุนเงินแบบค้ำหนุนตามเป้าประสงค์ การบริหารเงินงบประมาณและรายได้ควรให้การสนับสนุนตามผลสัมฤทธิ์หรือค้ำหนุนยึดประสิทธิผล (ทั้งผลผลิตและผลลัพธ์) ตามเป้าประสงค์ รวมทั้งผลกระทบต่อการพัฒนาและสร้างความยั่งยืน แทนการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงาน/สมาคมกีฬาแบบถัวหน้าและเท่ากันสำนักงบประมาณของรัฐสภา

ปัจจัยเร่ง 3 การกำกับดูแลระหว่างการศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมกีฬาและคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ควรดำเนินการร่วมกับปัจจัยเร่งที่ 4 มีเป้าหมายการประเมินผลด้วยกำหนดเป็นนโยบายช่วง 4 ปี เพื่อทำให้เกิดอัตราเร่งสู่ความสำเร็จเร็วขึ้น เพราะมีดัชนีชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐาน (Benchmark)

ปัจจัยเร่ง 4 การจัดบรรยากาศความร่วมมือแบบต่าง ๆ ได้รับผลประโยชน์แทนระบบสั่งการ โดยการจัดบรรยากาศของความร่วมมือเป็นระบบ สร้างและให้กำลังใจตามสถานการณ์ให้ได้รับประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งการสร้างแรงจูงใจ มีสิ่งกระตุ้นในทุกความร่วมมือ โดยกำหนดเป็นนโยบายกับสัดส่วนการได้รับงบประมาณ

ปัจจัยเร่ง 5 สื่อและการสนับสนุนจากภายนอก ที่เป็นระบบปฏิบัติการด้านการใช้สื่อประชาสัมพันธ์กับการสนับสนุนจากภายนอก เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้สนับสนุนใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์สร้างกระแสนิยมทางการกีฬา ได้และรับประโยชน์จากสื่อมีผลโดยตรงต่อการขายสินค้าและภาพลักษณ์บริษัทและนักกีฬาได้รับการสนับสนุนเพื่อการพัฒนาตนเองจากบริษัทเอกชน

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560 : 6-13) ได้กล่าวถึง แนวคิดการพัฒนาการศึกษาไว้ว่า การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ การพัฒนาประชาชนให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจปราศจากโรคภัยไข้เจ็บสามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นการพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ โดยการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชน อย่างครบวงจร มีคุณภาพมาตรฐานและมีกลยุทธ์ที่ส่งเสริมการศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กและเยาวชนพัฒนาทักษะด้านการกีฬาสู่ความเป็นเลิศ สร้างนิสัยรักกีฬาและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มุ่งเน้นการใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคม การกีฬานอกจากจะทำให้ประชาชนได้ออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจแล้ว ความเจริญก้าวหน้าด้านการกีฬา ยังเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศด้วย ทั้งด้านคุณภาพของคนในสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาด้านการกีฬาเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในด้านบุคลากรด้านการกีฬา รวมทั้งเกี่ยวข้องกับประชาชนทั่วไปในการเข้ามาชมกีฬาหรือใช้บริการ เพื่อการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา โครงสร้างพื้นฐานรองรับการแข่งขันและอุปกรณ์ด้านการกีฬา รวมทั้งองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยีการศึกษา จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการองค์กระบวนบูรณาการให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้หลายมิติด้วยกันคือ

1. มิติกีฬาเพื่อสุขภาพ เป็นมิติของการส่งเสริมกีฬา เพื่อการออกกำลังกายและก่อให้เกิดสุขภาวะที่ดีของประชาชน เป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและคุณภาพของประชาชนทั้งประเทศ จึงเป็นมิติที่ควรได้รับการพัฒนาและสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและทุกระดับ เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้ประชาชนเล่นกีฬา เพื่อการออกกำลังกายจนเป็นวิถีชีวิต

2. มิติกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เป็นมิติกีฬาที่มีพื้นฐานเพื่อสร้างความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความสามัคคี รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ให้แก่เด็กและเยาวชน เพื่อเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกายและจิตใจ และเป็นมิติที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความภูมิใจในความสำเร็จในการแข่งขันกีฬาทั้งของตนเองและของคนทั้งชาติในทุกระดับของความสำเร็จของนักกีฬาจะนำไปสู่ชื่อเสียงและความเจริญในด้านต่าง ๆ ของประเทศ

3. มิติกีฬาเพื่ออาชีพ เป็นมิติกีฬาที่มุ่งเน้นการแพ้ชนะจากการแข่งขัน เป็นมิติที่มุ่งพัฒนาให้คนมีความอดทนมุ่งมั่นและรับผิดชอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้งจากการแข่งขัน ความมีชื่อเสียงและผลตอบแทนที่ได้จากการแข่งขันกีฬา

4. มิติกีฬาเพื่อความมั่นคง เป็นมิติกีฬาที่มีเป้าหมายนำการกีฬามาใช้เป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ก่อให้เกิดความรักสามัคคีและความเข้าใจระหว่างประชาชนทุกกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านมาได้เคยมีการใช้กีฬาเพื่อลดปัญหาสิ่งเสพติดให้แก่เยาวชน ดังนั้นประเด็นมิติกีฬาเพื่อความมั่นคงสามารถนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาความไม่สงบในเขตพื้นที่ชายแดน 3 จังหวัดภาคใต้หรือเขตพื้นที่อื่น ๆ ที่เกิดปัญหาในลักษณะเดียวกัน

5. มิติกีฬาด้านเศรษฐกิจ ความสำเร็จด้านการกีฬาของประเทศเป็นดัชนีบ่งชี้ถึงความสำเร็จและความเจริญทางเศรษฐกิจในภาพรวม ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากมีการจัดการแข่งขันมีผู้ชมกีฬาเป็นวิถีชีวิต มีรายได้จากการแข่งขันมีการลงทุนด้านสื่อและประชาสัมพันธ์ด้านการกีฬามีการท่องเที่ยวและมีอุตสาหกรรม IPEST 11 เครื่องมืออุปกรณ์การกีฬาและประชาชน มีทัศนคติการเล่นกีฬาเป็นดูกีฬาเป็นและใช้กีฬาเพื่อการออกกำลังกาย ประชาชนมีความสุข มีสุขภาพแข็งแรงปลอดภัยจากโรคที่รักษาได้และเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลลดลงและสามารถนำงบประมาณไปพัฒนาและสร้างความเจริญในด้านอื่นของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มิติกีฬาเพื่อสุขภาพ มิติกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและมิติกีฬา เพื่อการอาชีพจะเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรงแตกต่างกันที่จำนวนประชากรที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการพัฒนากีฬาของชาติจะต้องพิจารณาให้ความสำคัญของกีฬาแต่ละมิติอย่างเหมาะสม มิติกีฬา เพื่อสุขภาพจะเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกกลุ่มทั้งประเทศ มิติกีฬาเพื่อความเป็นเลิศจะเกี่ยวข้องกับเยาวชนและประชาชนส่วนหนึ่ง ส่วนมิติกีฬาเพื่อการอาชีพนั้น จะเกี่ยวข้องกับประชาชนเพียงส่วนน้อย แต่ทั้งสามมิติมีความสำคัญซึ่งกันและกันต่อการพัฒนาการกีฬาของประเทศ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบในการพัฒนากีฬา เพื่อให้ประสบผลสำเร็จสู่ความเป็นเลิศนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการพัฒนา นักกีฬาหรือผู้เล่น ต้องมีหลักสูตรพลศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมจนถึงระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังการเล่นกีฬาตั้งแต่เด็กและนำนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน เพื่อเพิ่มประสบการณ์ ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีสมรรถนะในการสอนให้นักกีฬามีทักษะพื้นฐานที่ถูกต้องและมีความสามารถในการบริหารอย่างมืออาชีพ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม จัดให้เพียงพอกับความต้องการในการเล่นกีฬาให้ได้มากที่สุด ด้านการจัดการแข่งขัน จัดให้เป็นระบบและต่อเนื่องเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ด้านการมีส่วนร่วม สร้างทัศนคติที่ดีในการเล่นกีฬาตั้งแต่เด็ก ด้านการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาประยุกต์ใช้ เพิ่มความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนทางพลศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจและมองเห็นประโยชน์ของวิทยาศาสตร์การกีฬามาประยุกต์ใช้และด้านองค์กรกีฬา ควรมีการทำงานร่วมกันเพื่อวางแผนและพัฒนากิจการกรมส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่องอย่างเหมาะสม

3. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา

3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ได้บัญญัติถ้อยความที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาไว้ว่า “รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน”

3.2 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)

มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกีฬากำหนดไว้ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ว่า “การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ และการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ”

3.3 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น ศักยภาพการกีฬา (พ.ศ. 2561 – 2580)

“การพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา” โดยกำหนดแผนย่อยที่เกี่ยวข้องไว้ คือ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา 3 เรื่อง ดังนี้

3.3.1 พัฒนาระบบการเลือกสรรนักกีฬาที่มีความสามารถทั่วประเทศ ตั้งแต่ระดับเยาวชนที่มีความถนัดและทักษะด้านการกีฬา และสร้างโอกาสการพัฒนาทักษะทางการกีฬาโดยการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาในระดับประเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ

3.3.2 ส่งเสริมศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ และในประเภทกีฬาต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานสากล พัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์การกีฬาที่มีมาตรฐาน ด้านโภชนาการที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์

การกีฬา นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการกีฬา เพื่อนำมาใช้ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬา เพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาเพื่อการอาชีพ

3.3.3 ส่งเสริมสนับสนุนการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติในทุกระดับ รวมทั้งการยกระดับมาตรฐานการจัดการแข่งขันกีฬา เพื่อความเป็นเลิศทั้งในระดับชาติและนานาชาติ และเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพและมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคง สนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬา พร้อมผลักดันการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ มีการผลักดันให้ประเทศไทย เป็นเจ้าภาพในการแข่งขันกีฬา และพัฒนาเมืองกีฬาต้นแบบเพื่อรองรับการพัฒนาต่อไป

3.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

มีประเด็นพัฒนาที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนากีฬาของชาติและประกอบการศึกษาพิจารณาจัดสรรงบประมาณของประเทศ คือ ทุกภาคส่วนคำนึงการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพและส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมทางสุขภาพที่ดี ในลักษณะของ (1) การส่งเสริมการพัฒนาคความรู้ในการดูแลสุขภาพ (2) พัฒนารูปแบบการออกกำลังกายและโภชนาการที่เหมาะสมกับแต่ละวัย สนับสนุนการสร้างสภาพแวดล้อมและการรณรงค์ให้มีการตลาดเชิงกิจกรรมที่เอื้อต่อการส่งเสริมทางกายและสุขภาพแก่ประชากรกลุ่มต่าง ๆ (3) การสร้างกลไกในการจัดทำนโยบายสาธารณะที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ และ (4) การพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬาอย่างครบวงจร

3.5 พระราชบัญญัตินโยบายการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2561

ได้กำหนดให้แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาการกีฬา วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการดำเนินการในเรื่องของการ “ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยการส่งเสริมและพัฒนากีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาให้มีความสามารถศักยภาพ และคุณธรรม รวมทั้งใช้จ่ายงบประมาณด้านการกีฬาอย่างเป็นระบบและมีการบูรณาการในทุกระดับ”

3.6 แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 – 2564)

เป็นกรอบทิศทางการดำเนินการ และกลไกในการพัฒนาการกีฬาของประเทศให้มีประสิทธิภาพ และก้าวไปสู่ระดับนานาชาติ ครอบคลุมตั้งแต่กีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬามวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาอาชีพ รวมถึงการบริหารจัดการด้านการกีฬา โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาการกีฬาไทย พ.ศ. 2579 คือ “การกีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตประชาชนทุกภาคส่วน และเป็นกลไกสำคัญในการสร้างคุณค่าทางสังคมและส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศ” สำหรับการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ภายใต้แผนพัฒนาการกีฬาฯ ได้กำหนดไว้ใน “ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ” โดยมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนานักกีฬาของชาติให้

ประสบความสำเร็จในการแข่งขันในระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ และเกียรติภูมิของประเทศชาติให้ทัดเทียมกับนานาชาติ สามารถสร้างความภาคภูมิใจและเป็นเครื่องมือในการรวมจิตใจ ซึ่งจะเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคีของคนในชาติ โดยได้กำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

4. บริบทของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

4.1 ประวัติ

โรงเรียนศึกษาพิเศษสุพรรณบุรี (เดิม) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2538 โดยได้รับการผลักดันของ ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้ผู้ด้อยโอกาสทางด้านสติปัญญา ควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเพิ่มมากขึ้น โดยกำหนดขอบเขตรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดเขตการศึกษาเขต ๕ และจังหวัดใกล้เคียงและให้จัดตั้งเป็นหน่วยงานหนึ่งของโครงการจัดตั้งศูนย์ราชการแห่งที่ ๒ ของจังหวัดสุพรรณบุรี บนเนื้อที่ 26 ไร่ 2 งาน 27 ตารางวา และได้งบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียน หอพักนักเรียน โรงหุงต้ม บ้านพักครู โรงอาบน้ำนักเรียน จำนวน 9 รายการ เป็นเงินก่อสร้างทั้งสิ้น 25,707,400 บาท

ในปี พ.ศ.2541 เพื่อความเรียบร้อยสวยงามและเป็นระเบียบ ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา จึงมีคำสั่งให้ติดตั้งคอมพิวเตอร์ห้วเสารั้วตลอดแนว เพิ่มแสงสว่างบริเวณโดยรอบโรงเรียน ด้วยทุนทรัพย์ส่วนตัวเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 106,000 บาท

ในปี พ.ศ. 2543 ด้วยจำนวนนักเรียนประจำที่มีเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับเด็กมีการเติบโตขึ้น ทำให้หอพักนักเรียนมีความคับแคบ พื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอสำหรับการอยู่อาศัย จึงได้ก่อสร้างหอนอนเพิ่มขึ้นเป็นหลังที่ 5 งบประมาณ 4,134,000 บาท และในปีนี้ได้งบประมาณก่อสร้างหอถังเก็บน้ำ ในวงเงินงบประมาณ 411,000 บาท

ในปี พ.ศ. 2546 เนื่องจากมีเด็กนักเรียนเพิ่ม อาคารเรียนไม่เพียงพอจึงได้งบประมาณก่อสร้างอาคารเรียน 1 หลัง งบประมาณ 5,800,000 บาท ห้องน้ำ-ห้องส้วม โรงอาบน้ำ จำนวน 1 หลัง งบประมาณ 479,000บาท มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 404 คน บุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 75 คน และได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีนายสภาพร วิสามารถ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

ในปี พ.ศ. 2549 โรงเรียนได้รับงบประมาณก่อสร้าง อาคารเรียนแบบ ๒๑๖ พ. ปรับปรุงพร้อมทางลาด จำนวน 1 หลัง งบประมาณ 13,102,000 บาท และอาคารหอนอนมาตรฐาน 38 พร้อมครุภัณฑ์ จำนวน 1 หลัง งบประมาณ 5,432,000 บาท มีนักเรียนทั้งสิ้น 438 คน และมีบุคลากรรวมทั้งสิ้น 87 คน

ในปี พ.ศ. 2555 โรงเรียนได้ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 17 ปี มีนักเรียนทั้งสิ้น 520 คน ครู จำนวน 87 คน และบุคลากรจำนวน 46 คน มีนายสถาพร วิสาสมารถ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนระดับเชี่ยวชาญ

ในปี พ.ศ. 2559 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 21 ปี มีนักเรียนทั้งสิ้น 497 คน มีครู จำนวน 35 คน และบุคลากร จำนวน 57 คน โดยมีนายสถาพร วิสาสมารถ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนระดับเชี่ยวชาญ

ในปี พ.ศ. 2560 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 22 ปี มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 480 คน (ณ ข้อมูลวันที่ 10 มิถุนายน 2560) มีครูและบุคลากร รวมจำนวนทั้งสิ้น 188 คน มีนายสถาพร วิสาสมารถ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนระดับเชี่ยวชาญ

ในปี พ.ศ. 2562 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 23 ปี มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 462 คน มีครูและบุคลากรทั้งสิ้น 119 คน (ณ ข้อมูลวันที่ 10 มิถุนายน 2562) มีนางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนระดับชำนาญการพิเศษ

ในปี พ.ศ. 2563 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 24 ปี มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 437 คน มีครูและบุคลากรทั้งสิ้น 134 คน (ณ ข้อมูลวันที่ 20 กรกฎาคม 2563) มีนางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนระดับชำนาญการพิเศษ

ในปี พ.ศ. 2564 โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 25 ปี มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 470 คน มีครูและบุคลากรทั้งสิ้น 148 คน (ณ ข้อมูลวันที่ 25 มิถุนายน 2564) มีนางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนระดับชำนาญการพิเศษ

4.2 ที่ตั้ง อาณาเขตและแผนผังโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

โรงเรียนศึกษาพิเศษสุพรรณบุรี (เดิม) เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี ก่อตั้งวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2538 ตั้งอยู่ ณ บ้านโพธิ์เขียว เลขที่ 75 หมู่ 4 ตำบลทับตีเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี รหัสไปรษณีย์ 72000 มีเนื้อที่ 26 ไร่ 2 งาน 27 ตารางวา โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศใต้	ติดกับที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	ติดกับคลองส่งน้ำสาธารณะประโยชน์
ทิศตะวันตก	ติดกับถนนของกรมทางหลวง

ภาพที่ 1.2 แผนผังโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

4.3 บริหารจัดการแนวทางการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เอกลักษณะ และอัตลักษณ์

4.3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน”

4.3.2 พันธกิจ (Mission)

- 1) พัฒนาครูและบุคลากรให้สามารถจัดการเรียนการสอน และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนสื่อ วัสดุอุปกรณ์การศึกษาค้ำคว้าให้เหมาะสม
- 3) ปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้
- 4) จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในทุกระดับชั้น
- 5) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 6) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงานและจัดการเรียนการสอน
- 7) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีการปฏิบัติงานตามโครงสร้างที่เป็นระบบ
- 8) พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศ เพื่อการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงาน

9) ประสานงานความร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดการศึกษา

4.3.3 เป้าประสงค์(Goals)

- 1) ครูและบุคลากรสามารถจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) นักเรียน ครูและบุคลากร มีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสม
- 3) อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ มีความพร้อม สะอาด ร่มรื่นปลอดภัย เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
- 4) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 5) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด
- 6) ครูและบุคลากรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน และจัดการเรียนการสอน
- 7) งานตามโครงสร้างการบริหารงาน ๕ ฝ่าย มีการบริหารจัดการเชิงระบบ และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
- 8) สถานศึกษามีข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
- 9) สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา

4.3.4 เอกลักษณ์

“โรงเรียนนำอยู่ คุณครูมุ่งมั่น สานสัมพันธ์ชุมชน”

4.3.5 อัตลักษณ์

“อาชีพเด่น เป็นทักษะชีวิต”

4.4 โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา

ภาพที่ 1.3 โครงสร้างการบริหารสถานศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา

Nikolai and Robinson (2009) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระบบพัฒนากีฬาเป็นเลิศโดยหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Benchmarking) เป็นวิธีการที่ศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศเป็นแบบอย่าง ค้นหาแนวทางที่ต้องปรับปรุงเมื่อทำการวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ นำไปใช้เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าต่อไป เพื่อความสำเร็จให้สูงขึ้นไป จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเข้าใจว่า "เรา"และ"คนอื่น" มีการดำเนินการอย่างไร ผลการศึกษาพบว่าการทำ Benchmarking มีอุปสรรคในการนำไปใช้ ถ้าปฏิบัติคิดว่าจะเป็นการลอกเลียนแบบ ดังนั้นควรใช้เทคนิคการบริหารจัดการและนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาและปฏิบัติขั้นตอนของการศึกษาเปรียบเทียบและแก้ไข เพื่อให้เกิดแนวทางในการบริหารจัดการอันเป็นรูปแบบที่ตนเองสามารถปฏิบัติได้มากที่สุด

Glotova (2011) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษารูปแบบการศึกษากีฬานักเรียนของรัสเซีย สำหรับการพัฒนาระดับมืออาชีพและประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู ผลการศึกษาพบว่าสิ่งสำคัญที่สุดที่ค้นพบจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนในครั้งนี้ คือการเชื่อมโยงความรู้ของครูผู้สอนให้ระหว่างทำการสอน ในระยะแรกครูผู้ร่วมสอนมักจะเริ่มต้นด้วยการเข้าใจผิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่จัดทำขึ้นซึ่งครูควรจะเป็นเพียงผู้ดำเนินการ นักเรียนจะต้องให้เป็นหลักของชั้นเรียน ทั้งนี้ในรูปแบบใหม่ของการศึกษากีฬา ควรมียุทธศาสตร์การเรียนการสอนที่แตกต่างกันตามสไตล์ของผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกของกิจกรรมในชั้นเรียนและการเตรียมการเรียนการสอนด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ เพราะการสอนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวมีเวลาน้อยไม่เพียงพอ การพัฒนาและการนำไปประยุกต์ใช้กระบวนการคิดในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศใกล้เคียงกันหรือเป็นไปได้

ทางเดียวกัน ประกอบด้วย 13 ปัจจัย กุญแจสำคัญ จาก 4 นโยบาย แผนกลยุทธ์หลัก ซึ่งนำมาเป็นต้นแบบในการจัดทำแบบจำลองการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศประเทศไทย ได้แก่ ก.ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ปัจจัยที่ 1) ปัจจัยด้านงบประมาณ 2) องค์กรและการจัดการองค์กร 3) โครงสร้างนโยบายและนโยบายการกีฬา ข.กระบวนการ ได้แก่ปัจจัยที่ 4) การเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมและนักกีฬาใหม่ 5) งานวิจัย 6) นักกีฬาและแนวทางในการพัฒนานักกีฬาที่มีพรสวรรค์ 7) ศูนย์ฝึกกีฬาเป็นเลิศ 8) โค้ช และกรรมการผู้ตัดสิน 9) โอกาสในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติและนานาชาติ ค.ระบบการปฏิบัติการ ได้แก่ ปัจจัยที่ 10) ระบบการปฏิบัติการในการพัฒนานักกีฬาเป็นเลิศ 11) การให้รางวัล การจัดการศึกษาและอาชีพหลังการเป็นนักกีฬา 12) สื่อและผู้สนับสนุนภายนอกและกลยุทธ์เชิงรุก ได้แก่ ปัจจัยที่ 13) การสร้างสัญลักษณ์ความเป็นเลิศของ กทท.หรือของประเทศไทย

สมบัติ เกตุสม (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนักกีฬามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ในการเข้าร่วมการแข่งขัน กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 41 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านกีฬา มีปัจจัยที่สำคัญ 5 ปัจจัย ดังนี้ 1) ด้านนโยบายและการส่งเสริมด้านกีฬาของมหาวิทยาลัย 2) แผนพัฒนากีฬาที่เป็นระบบ 3) ระบบช่วยเหลือด้านการเรียน 4) ระบบการพัฒนาผู้ฝึกสอนและนักกีฬา 5) การสร้างแรงจูงใจในการเป็นนักกีฬา

จตุรงค์ เหมรา (2560) ได้สังเคราะห์ตัวบ่งชี้ความสำเร็จยุทธศาสตร์ของศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศในสถาบันการพลศึกษา ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า ตัวบ่งชี้ทั้งหมดสามารถจัดกลุ่มเข้าองค์ประกอบได้จำนวน 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การส่งเสริม สนับสนุนและการจูงใจ 2) ความพร้อมของนักกีฬา 3) การบริหารจัดการองค์กร 4) วิทยาศาสตร์การกีฬา 5) สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 6) ผู้ฝึกสอน/ผู้เชี่ยวชาญกีฬา 7) การคัดเลือกนักกีฬา 8) การฝึกซ้อมและ 9) การจัดประสบการณ์ในการแข่งขัน ผลการตรวจสอบเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบความสำเร็จยุทธศาสตร์ของศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศในมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติพบว่าโครงสร้างองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมคิด นาคกุล (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาของนักเรียน โดยใช้เครือข่ายการมีส่วนร่วมโรงเรียนห้วยแก้ววิทยา อันทำให้เกิดความรัก ความสามัคคี สมัคสมาน กลมเกลียวระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือด้านอื่น ๆ ในการส่งเสริมพัฒนาและสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นต่อไป ประกอบด้วย 1) ความพร้อมและการดำเนินการ 2) การวางแผนในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมของเครือข่าย 4) ระยะเวลาที่ใช้ 5) กระบวนการ 6) การนิเทศติดตาม 7) รูปแบบและกิจกรรม 8) งบประมาณ 9) สภาพแวดล้อม 10) ความพร้อมของสื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการจัดการกีฬา เพื่อความเป็นเลิศที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสังเคราะห์และสรุปประเด็นในการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบ ความเป็นเลิศทางการกีฬา ดังแสดงในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 แสดงผลสรุปประเด็นในผลงานวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นเลิศทางการกีฬา

ร.ก.	องค์ประกอบ ความเป็นเลิศทางการกีฬา	De Bosscher, al (2009)	Nikolai and Robinson (2009)	Glotova (2011)	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550)	สุรุดิ มหารมณี (2551)	สุเทพ เมย์ไธสง (2551)	รัชณี ขวัญบุญจัน (2551)	ปรากฏทิพย์ ยูวานนท์ (2552)	สุเทพ เมย์ไธสง (2554)	สมบัติ เกตุสม (2557)	สมทบ ลีตระกูล (2558)	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2560)	จตุรงค์ เหมรา (2560)	สมคิด นาคกุล (2565)	สรุปความถี่
1	การบริหารจัดการองค์กร		√	√		√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	11
2	ความพร้อมของนักกีฬา							√		√	√	√		√		5
3	ผู้ฝึกสอน ผู้เชี่ยวชาญกีฬา			√				√		√	√	√	√	√		7
4	สถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก	√			√			√				√	√	√	√	7
5	การฝึกซ้อม	√					√			√				√		4
6	การจัดประสบการณ์ ในการแข่งขัน	√			√			√		√		√	√	√		7
7	การส่งเสริมสนับสนุน และแรงใจ						√			√	√	√	√	√		6
8	การคัดเลือกนักกีฬา	√			√							√	√	√		4
9	วิทยาศาสตร์การกีฬา				√	√		√					√			4
10	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					√		√				√	√		√	5
11	งบประมาณ	√		√	√	√						√			√	6

จากการสังเคราะห์และสรุปประเด็นในการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นเลิศ ทางการกีฬา สามารถจัดแบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและงบประมาณ

องค์ประกอบที่ 2 ได้แก่ ผู้ฝึกสอน ผู้เชี่ยวชาญกีฬา การคัดเลือกนักกีฬาและ วิทยาศาสตร์การกีฬา

องค์ประกอบที่ 3 ได้แก่ ความพร้อมของนักกีฬาและการฝึกซ้อม

องค์ประกอบที่ 4 ได้แก่ สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

องค์ประกอบที่ 5 ได้แก่ การจัดประสบการณ์ในการแข่งขัน

องค์ประกอบที่ 6 ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนและแรงใจ

การจากสังเคราะห์องค์ประกอบความเป็นเลิศทางการกีฬา เอกสารข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพการกีฬาสู่ความเป็นเลิศเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีการวางแผน มีจุดมุ่งหมายและกำหนดทิศทาง เพื่อให้ให้นักกีฬาได้รับโอกาสที่จะแสดงความสามารถเป็นเลิศทางกีฬานั้น ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ คือ

1. การบริหารจัดการองค์กร โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย เพื่อเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กร การวางกลยุทธ์ การวิเคราะห์ตนเองทั้งด้านที่ประสบความสำเร็จ และล้มเหลวที่เคยทำมาในอดีตพิจารณาปัจจุบัน วิเคราะห์จุดแข็ง ปัญหา อุปสรรคและโอกาส ในการพัฒนาแล้วจึงตั้งเป้าหมายในอนาคตให้ชัดเจนต่อไป จัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่จะ สนองนโยบายให้เป็นรูปธรรม ตลอดจนมีการกำกับและติดตามผล การจัดทรัพยากรสนับสนุน ทางการศึกษา สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ ในการทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

2. ผู้ฝึกสอน การพัฒนาบุคลากร ผู้ฝึกสอนกีฬาในระบบการศึกษาคควรมีการพัฒนาครู ให้มีสมรรถนะในการสอนพลศึกษาและกีฬาเพื่อให้เด็กมีทักษะพื้นฐานที่ถูกต้องและมีมาตรฐานสากล ปลูกฝังให้เด็กมีความรัก นิยมการเล่นกีฬา การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการกีฬา ตลอดจนเข้ารับ การฝึกอบรมและพัฒนาสมรรถนะให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม มีสมรรถนะที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศและการอาชีพ อย่างยั่งยืน

3. นักกีฬา มีทัศนคติที่ดีในการเล่นกีฬา ขยันฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะทางกีฬาของ ตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเล่นกีฬาให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการและอำนวยความสะดวกต่อการจัดการ แข่งขันให้มากที่สุด

5. การจัดการแข่งขัน ต้องจัดการแข่งขันทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเป็นการจัดประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของ นักกีฬาทุกระดับ ในการนี้รวมถึงบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีความสามารถในการเล่นกีฬา

6. การส่งเสริม สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ การสร้างแรงจูงใจจากภายในเพื่อให้มี สุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและเป็นการใช้เวลา

วางให้เป็นประโยชน์ แรงจูงใจภายนอก การมีชื่อเสียง เกียรติยศ สร้างความภาคภูมิใจและนำไปสู่
การสร้างอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ในการดำรงชีพ

บทที่ 2

แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 71 ได้กำหนดไว้ว่า รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคมจัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างสรรค์สุขภาพ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง ตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญ โดยจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ได้กำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินงานของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ในระยะ 20 ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2560)

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562-2564) ได้คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและบริบทต่าง ๆ ทั้งปัจจัยภายในและภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการกีฬาของประเทศ นอกจากนี้ยังได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการกีฬาของประเทศ จึงได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและบูรณาการความคิดในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ ผ่านการจัดประชุม เพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รวมถึงการสัมภาษณ์บุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิในอุตสาหกรรมการกีฬา เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2560-2564 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562-2564)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและสิทธิของคนพิการในการรับบริการทางการศึกษาตามมาตรา 10 วรรคสองในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต เลือกบริการทางการศึกษาได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้คนพิการทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละประเภท ความพิการในทุกระบบและรูปแบบการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาการเรียนรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ

ทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) 24 กุมภาพันธ์ 2554

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จัดเป็น 1 ใน 9 ของความพิการ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552) โดยมีระดับสติปัญญาที่ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย โดยเกณฑ์เฉลี่ยของระดับสติปัญญาของบุคคลปกติ คือ 100 และเกิดร่วมกับปัญหาในทักษะการปรับตัว (Adaptive Skills) อย่างน้อย 2 ด้าน จาก 10 ด้าน และลักษณะความพิการนี้จะเกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี (American Association on Intellectual and Developmental Disabilities, 2010) โดยเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา แบ่งได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรงมาก เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับรุนแรง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลางและเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเล็กน้อย (American Association on Intellectual and Developmental Disabilities, 2010) โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีปัญหาในการใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ดังนั้นการให้ได้รับการเตรียมพร้อมและส่งเสริมทักษะทางกีฬาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหนึ่งในโรงเรียนเฉพาะความพิการที่จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดใกล้เคียง โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล มีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา คือการจัดการศึกษาผ่านหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยแบ่งออกเป็น 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะวิชาการ ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต ทักษะช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัยและทักษะอาชีพ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามแผนปฏิบัติการ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ มีทักษะในการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน ทักษะในการแก้ปัญหาและทักษะในการเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนผ่านแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล ซึ่งผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนา ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และได้เข้าร่วมโครงการสนับสนุนและส่งเสริมเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสให้ความเป็นเลิศด้านกีฬา (ศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ) ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการต่อยอดความสำเร็จของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ส่งผลให้เกิดทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสมในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้

จากสภาพปัญหาของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ด้านกีฬาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เมื่อครูผู้สอนนำผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าร่วมการแข่งขันกีฬานิตต่าง ๆ จากการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาสเปเชียลโอลิมปิค กีฬานักเรียนคนพิการแห่งชาติและกีฬาคนพิการแห่งชาติ จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ไม่ได้รับเหรียญรางวัลและไม่ประสบความสำเร็จ จากการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในรายการต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนประชุม เพื่อศึกษาแนวทางเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเพิ่มขีดความสามารถด้านกีฬา ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยดำเนินกิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน จัดทำโครงการศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถด้านกีฬาของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ส่งผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในรายการต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ 2 พัฒนาคูณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและยุทธศาสตร์ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ข้อ 2 พัฒนาคูณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การศึกษาของชาติและสอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียน แผนที่ 5 ส่งเสริมกีฬาสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยมุ่งเน้นด้านการสร้างนักกีฬาและบุคลากรด้านกีฬาให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะด้านกีฬา พร้อมทั้งสนับสนุนสถานที่ฝึกซ้อมกีฬา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกซ้อมจัดการแข่งขันกีฬาสีภายในโรงเรียน เพื่อคัดเลือกตัวแทนนักกีฬาและส่งผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าร่วมการแข่งขันในรายการต่าง ๆ ทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศและระดับนานาชาติ ส่งเสริมและพัฒนานักกีฬาให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันในระดับต่าง ๆ เพื่อสร้างชื่อเสียง เกียรติยศและเกียรติภูมิของตนเอง โรงเรียน จังหวัดและประเทศชาติให้ทัดเทียมกับนานาชาติ อีกทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดนักกีฬาที่มีความเป็นเลิศไปสู่การมีอาชีพทางการกีฬาอย่างเต็มตัว สามารถสร้างรายได้จากความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ มีการเชิดชูเกียรติและการดูแลสวัสดิการและสวัสดิภาพของนักกีฬาและบุคลากรการกีฬาที่ให้คุณประโยชน์ให้กับประเทศอย่างเหมาะสม

แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีการวางแผน มีจุดมุ่งหมายและกำหนดทิศทางเพื่อให้ผู้เรียนได้รับโอกาสที่จะแสดงความสามารถเป็นเลิศทางกีฬานั้น ต้องประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการองค์กร 2) ครูผู้สอน 3) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 5) การจัดการแข่งขัน และ 6) การสร้างแรงจูงใจ จากการดำเนินกิจกรรมกีฬาของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล โดยใช้แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาดังกล่าว ส่งผลให้งานกีฬาของโรงเรียน

สุพรรณบุรีปัญญาคุณ สามารถประสบผลสำเร็จ ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสามารถทางด้านกีฬาได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนประเทศไทย เพื่อเข้าร่วมการแข่งขันทั้งในระดับประเทศ ระดับนานาชาติและผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้รับเหรียญรางวัลจากการแข่งขันกีฬา ส่งผลต่อโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณ ได้รับการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (Best Practice) คือ การดำเนินงาน ศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ สถานศึกษามีกระบวนการในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถทางด้านกีฬาอย่างเป็นระบบและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนากีฬาตามศักยภาพของตนเอง ซึ่งดำเนินการตามแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ PDCA ผ่านกิจกรรมด้านกีฬาตามความถนัดและความชอบของผู้เรียน ทั้งกีฬาประเภทบุคคลและประเภททีม โดยสถานศึกษาได้ตั้งเป้าหมายในการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งดำเนินการผ่านกิจกรรมการเรียนรูของสถานศึกษา เช่น กิจกรรมกีฬาภายในสถานศึกษา เพื่อคัดเลือกผู้เรียนที่มีความสามารถด้านกีฬาเข้าร่วมโครงการศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยฝึกซ้อมผู้เรียนตามขั้นตอน ซึ่งจะปรากฏผลการพัฒนากับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยมีผลงานเชิงประจักษ์ คือ การได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาทั้งในระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศและระดับนานาชาติ ผู้เรียนได้มีโอกาสในการร่วมแข่งขันและได้รับรางวัลระดับนานาชาติ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้เสนอแนะให้สถานศึกษาควรมีการถอดบทเรียนการดำเนินงานของโครงการศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีของสถานศึกษา มาจัดทำเป็นแนวทางหรือคู่มือ เพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสมให้สถานศึกษาอื่นที่มีความสนใจในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางด้านทักษะกีฬาสามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมต่อไป

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้จัดทำเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของคุณภาพผู้เรียน จึงจัดทำเอกสารแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณ เพื่อให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและผู้เรียนที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ สามารถต่อยอดไปยังการเป็นนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จจนนำไปสู่เพื่อการมีอาชีพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณ

2.2 เพื่อให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครูฟื้นฟูสมรรถภาพ จำนวน 2 คน และครูผู้สอน จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 14 คน

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวทาง หมายถึง วิธีการดำเนินการหรือกิจกรรม เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

ศักยภาพด้านกีฬา หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ผ่านการคัดเลือกจากผลการแข่งขันกีฬาสีภายในโรงเรียน ฝึกซ้อมโดยครูผู้สอน ตามโครงการศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ สามารถเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในรายการต่าง ๆ และได้รับเหรียญรางวัลจากการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า เมื่อวัดสติปัญญา โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วมีสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญและความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า จาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

5. องค์ประกอบแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา

แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีการวางแผน มีจุดมุ่งหมายและกำหนดทิศทาง เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้รับโอกาสที่จะแสดงความสามารถเป็นเลิศทางกีฬานั้น ต้องประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ

1. การบริหารจัดการองค์กร
2. ครูผู้สอน
3. ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

4. สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

5. การจัดการแข่งขันกีฬา

6. การสร้างแรงจูงใจ

การส่งเสริม สนับสนุนความเป็นเลิศด้านกีฬาของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลนั้น ได้มีองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบได้ใช้หลักการขับเคลื่อนตามแผนในรูปแบบ PDCA มีกระบวนการ ดังนี้

5.1 การบริหารจัดการองค์กร

การบริหารจัดการองค์กร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์จุดแข็ง ปัญหา อุปสรรค และโอกาสในการพัฒนา แล้วจึงตั้งเป้าหมายในอนาคตให้ชัดเจนต่อไป จัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ที่จะสนองกลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จให้เป็นรูปธรรม ตลอดจนมีการกำกับและติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.1 การวางแผน (Plan: P)

1) มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่เป็นไปตามบริบทของโรงเรียน โดยมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนด้านกีฬา

2) มีการกำหนดแผนการส่งเสริมและพัฒนาความเป็นเลิศด้านกีฬา

3) มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของงานส่งเสริมความเป็นเลิศผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

4) มีการวางแผนการปฏิบัติงานด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

5) มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามแผน ให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบ

5.1.2 การปฏิบัติงาน (Do: D)

1) มีโครงสร้างและบทบาทภารกิจงานตามการบริหารงานของฝ่ายบริหารงานงบประมาณนโยบายและแผนที่กำหนดไว้

2) มีการกำหนดแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนงานพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา

3) มีระบบและกระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มุ่งเน้นให้สร้างโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5.1.3 การตรวจสอบ (Check: C)

- 1) มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างเป็นระบบ
- 2) มีคณะกรรมการในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3) มีการสร้างเครื่องมือในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลที่มีคุณภาพ

5.1.4 การศึกษาทบทวนสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Action: A)

- 1) มีการรายงานผลการดำเนินงานการบริหารจัดการองค์กร
- 2) มีการปรับปรุงและพัฒนาด้านการบริหารจัดการองค์กร

5.2 ครูผู้สอน

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนกีฬาในโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถด้านกีฬาได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ สามารถสอนกีฬาให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้มีทักษะพื้นฐานที่ถูกต้องตามมาตรฐานสากล ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความรัก ความสนใจ สร้างแรงจูงใจ ให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีทัศนคติที่ดีต่อการเล่นกีฬา ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและการมีอาชีพอย่างยั่งยืน

5.2.1 การวางแผน (Plan: P)

- 1) วางแผนกำหนดการจัดประชุมครูผู้สอน เพื่อพัฒนาครูผู้สอนด้านกีฬา
- 2) ประชุมครูผู้สอน เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนด้านกีฬา
- 3) ครูผู้สอน วางแผน คัดเลือกผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มาเป็นนักกีฬาของโรงเรียน
- 4) ครูผู้สอน ศึกษาความรู้ ความสามารถ ความถนัดด้านกีฬาของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็นรายบุคคล เพื่อจัดประเภทกีฬาที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 5) ผู้บริหาร ครูผู้สอน วางแผน เพื่อพัฒนาให้ความรู้ เทคนิค ทักษะทางด้านกีฬาให้กับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 6) ครูผู้สอน วางแผนในการฝึกซ้อมและเข้าร่วมการแข่งขัน
- 7) ครูผู้สอน วางแผนจัดหาวิธีการเสริมสร้างแรงจูงใจกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬา

5.2.2 การปฏิบัติงาน (Do: D)

- 1) ครูผู้สอน ดำเนินการกำหนดแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนด้านกีฬา
- 2) ครูผู้สอน ดำเนินการประชุม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาครูผู้สอนด้านกีฬา

3) ครูผู้สอน คัดเลือกผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มาเป็นนักกีฬาของโรงเรียน

4) ครูผู้สอน ดำเนินการคัดเลือกผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อจัดประเภทกีฬาให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

5) ครูผู้สอน ดำเนินการให้องค์ความรู้ เทคนิค ทักษะทางด้านกีฬา ให้กับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

6) ครูผู้สอน ดำเนินการฝึกซ้อมและส่งผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศและระดับนานาชาติ

7) ครูผู้สอน ส่งเสริม สนับสนุนและเสริมสร้างให้แรงจูงใจกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬา

5.2.3 การตรวจสอบ (Check: C)

1) ตรวจสอบครูผู้สอนให้ได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองให้ครบทุกคน

2) ตรวจสอบครูผู้สอนได้ดำเนินการ คัดเลือกผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มาเป็นนักกีฬาของโรงเรียน

3) ตรวจสอบครูผู้สอนได้ดำเนินการคัดเลือกผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อจัดประเภทกีฬาให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

4) ตรวจสอบครูผู้สอนดำเนินการตามแผนการฝึกซ้อมและตารางการฝึกซ้อม

5) ตรวจสอบครูผู้สอนได้ดำเนินการส่งผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศและระดับนานาชาติ

6) ตรวจสอบครูผู้สอนได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนและเสริมสร้างแรงจูงใจกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬา

5.2.4 การศึกษาทบทวนสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Action: A)

1) ครูผู้สอนมีการรายงานผลการดำเนินการผลการฝึกอบรมและพัฒนาตนเอง

2) ครูผู้สอนมีการทบทวนแผนการฝึกซ้อมและตารางการฝึกซ้อมให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

3) ครูผู้สอนมีการรายงานผลการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา พร้อมวิเคราะห์ผลการแข่งขัน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้มีศักยภาพด้านกีฬาดียิ่งขึ้นต่อไป

5.3 ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้า เมื่อวัดสติปัญญา โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้วมีสติปัญญาต่ำกว่าบุคคลปกติทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญและความสามารถในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ปกติอย่างน้อย 2 ด้าน หรือมากกว่า จาก 10 ด้านและลักษณะความบกพร่องนี้จะแสดงอาการก่อนอายุ 18 ปี

5.3.1 การวางแผน (Plan: P)

1) ประชุมวางแผนผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้ทราบแผนการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬา

2) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ศึกษา จากความรัก ความสนใจ ความถนัด การเล่นเกมประเภทใด

5.3.2 การปฏิบัติงาน (Do: D)

1) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ดำเนินการตามแผนการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬา

2) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เลือกประเภทกีฬาที่เกิดจากความรัก ความสนใจ ความถนัดในการเล่นกีฬา

5.3.3 การตรวจสอบ (Check: C)

1) ตรวจสอบผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เลือกชนิดกีฬาที่มีความเหมาะสมกับตนเองหรือไม่

5.3.4 การศึกษาทบทวนสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Action: A)

1) ครูผู้สอนมีการรายงานการเลือกชนิดกีฬาที่ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เกิดจากความรัก ความสนใจ ความถนัดในการเล่นกีฬา พร้อมทบทวนและแนะนำชนิดกีฬากับเหมาะสมกับผู้เรียน

5.4 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่สถานศึกษานับสนุน ส่งเสริม จัดหา เพื่อให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการต่อการฝึกซ้อมและการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

5.4.1 การวางแผน (Plan: P)

1) ประชุมวางแผนสำรวจสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการต่อการฝึกซ้อมและการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

2) วางแผนกำหนดบุคลากรในการสำรวจสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา

5.4.2 การปฏิบัติงาน (Do: D)

- 1) มีการดำเนินการสำรวจสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการต่อการฝึกซ้อมและการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา
- 2) มีการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา

5.4.3 การตรวจสอบ (Check: C)

- 1) ตรวจสอบการดำเนินการสำรวจสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา มีความเพียงพอกับความต้องการต่อการฝึกซ้อมและการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

5.4.4 การศึกษาทบทวนสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Action: A)

- 1) มีการรายงานการสำรวจสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา มีความเพียงพอกับความต้องการต่อการฝึกซ้อมและการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

5.5 การจัดการแข่งขัน

การจัดการแข่งขัน หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยตอบสนองของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทุกระดับ

5.5.1 การวางแผน (Plan: P)

- 1) ประชุมวางแผนการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน
- 2) วางแผนศึกษาเกณฑ์การแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อส่งผู้เรียนเข้าร่วมการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักกีฬาทุกระดับ
- 3) กำหนดตารางการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน

5.5.2 การปฏิบัติงาน (Do: D)

- 1) ดำเนินการตามแผนการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน
- 2) ดำเนินการศึกษาเกณฑ์การแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อส่งผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าร่วมการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักกีฬาทุกระดับ
- 3) ดำเนินการกำหนดตารางการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน

5.5.3 การตรวจสอบ (Check: C)

- 1) ตรวจสอบการตามแผนการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน
- 2) ตรวจสอบการศึกษาเกณฑ์การแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อส่งผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าร่วมการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักกีฬาทุกระดับ
- 3) ตรวจสอบการกำหนดตารางการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน

5.5.4 การศึกษาทบทวนสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Action: A)

- 1) รายงานการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน

5.6 การสร้างแรงจูงใจ

การสร้างแรงจูงใจ หมายถึง ส่งเสริม สนับสนุน ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาทักษะ ผูกอบรม สัมมนา เพิ่มพูนความรู้ จัดสวัสดิการที่เหมาะสมให้กับครูผู้สอน เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยงในการฝึกซ้อมผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เบี้ยเลี้ยงในการแข่งขัน ค่าที่พัก ยานพาหนะระหว่างการแข่งขันและ ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ในการเล่นกีฬา เพื่อให้มีสุขภาพร่างกายที่ สมบูรณ์แข็งแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ แรงจูงใจภายนอก การมีชื่อเสียง เกียรติยศ สร้างความภาคภูมิใจนำไปสู่การสร้างอาชีพและ เพื่อสร้างรายได้ในการดำรงชีพ

5.6.1 การวางแผน (Plan: P)

- 1) ประชุมวางแผนการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 2) ประชุมวางแผนจัดหาแหล่งงบประมาณ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬา
- 3) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญใน ด้านกีฬา
- 4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรกีฬาใน ระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ สร้างภาคีเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.6.2 การปฏิบัติงาน (Do: D)

- 1) ดำเนินการตามแผนการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 2) ดำเนินการตามแผนจัดหาแหล่งงบประมาณ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬา
- 3) ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิด ความเชี่ยวชาญในด้านกีฬา
- 4) ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กร กีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ สร้างภาคีเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.6.3 การตรวจสอบ (Check: C)

- 1) ตรวจสอบการตามแผนการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนและผู้เรียน ที่มี ความบกพร่องทางสติปัญญา
- 2) ตรวจสอบการตามแผนจัดหาแหล่งงบประมาณ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้าง แรงจูงใจให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬา

3) ตรวจสอบการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในด้านกีฬา

4) ตรวจสอบการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ สร้างภาคีเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.6.4 การศึกษาทบทวนสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Action: A)

1) รายงานการตามแผนจัดหาแหล่งงบประมาณ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและทบทวนผลจากการรายงาน

2) รายงานการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในด้านกีฬาและทบทวนผลจากการรายงาน

3) รายงานการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ สร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทบทวนผลจากการรายงาน

6. ขั้นตอนการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา

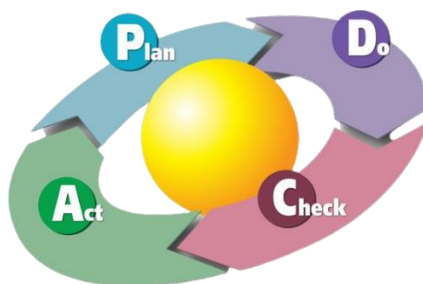
หลักการ PDCA คือ วงจรที่พัฒนามาจากวงจรที่คิดค้นโดยวอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart, 1980) ผู้บุกเบิกการใช้สถิติสำหรับวงการอุตสาหกรรมและต่อมาวงจรนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้น เมื่อเอ็ดวาร์ด เดมมิ่ง (W. Edwards Deming, 1986) ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพเผยแพร่ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานภายในโรงงานให้ดียิ่งขึ้นและช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอนการผลิตโดยพนักงานเอง จนวงจรนี้เป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อว่า "วงจรเดมมิ่ง" ต่อมาพบว่าแนวคิดในการใช้วงจร PDCA นั้นสามารถนำมาใช้ได้กับทุกกิจกรรม จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก PDCA เป็นอักษรนำของศัพท์ภาษาอังกฤษ 4 คำคือ

P (Plan) P = Priority & Purpose & Plan

D (DO) D = DO - Directing & Organizing

C (Check) C = Check & Control & Continue

A (Act) A = Adjust plan & Action to improvement

ภาพที่ 2.1 วงจร PDCA (ที่มา : วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง)

6.1 ชั้นเตรียมการ

6.1.1 กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่เป็นไปตามบริบทของโรงเรียน โดยมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนด้านกีฬา

6.1.2 กำหนดแผนการปฏิบัติงานของงานส่งเสริมความเป็นเลิศผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

6.1.3 วางแผนการปฏิบัติงานด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

6.1.4 มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการตามแผน ให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบ

6.1.5 ประชุมวางแผนผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้ทราบแผนการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางด้านกีฬา

6.1.6 ประชุมวางแผนสำรวจสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการต่อการฝึกซ้อมและการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

6.1.7 ประชุมวางแผนการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน

6.1.8 วางแผนศึกษาเกณฑ์การแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อส่งผู้เรียนเข้าร่วมการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักกีฬาทุกระดับ

6.1.9 กำหนดตารางการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน

6.2 ชั้นดำเนินงาน

6.2.1 จัดทำแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนงานพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา

6.2.2 ครูผู้สอน ดำเนินการคัดเลือกผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพื่อจัดประเภทกีฬาให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

6.2.3 ครูผู้สอน คัดเลือกผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มาเป็นนักกีฬาของโรงเรียน

6.2.4 ดำเนินการสำรวจสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการต่อการฝึกซ้อมและการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

6.2.5 ดำเนินการกำหนดตารางการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน

6.2.6 ดำเนินการตามแผนการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโรงเรียน

6.2.7 ดำเนินการศึกษาค้นคว้าการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อส่งผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าร่วมการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักกีฬาทุกระดับ

6.2.8 ครูผู้สอน ดำเนินการฝึกซ้อมและส่งผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศและระดับนานาชาติ

6.3 ชั้นประเมินผล

6.3.1 มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล อย่างเป็นระบบ

6.3.2 มีคณะกรรมการในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

6.3.3 มีการสร้างเครื่องมือในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลที่มีคุณภาพ

6.3.4 ตรวจสอบผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เลือกชนิดกีฬาที่มีความเหมาะสมกับตนเองหรือไม่

6.3.5 ตรวจสอบการดำเนินการสำรวจสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา มีความเพียงพอกับความต้องการต่อการฝึกซ้อมและการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

6.3.6 ตรวจสอบการศึกษาค้นคว้าการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อส่งผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าร่วมการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของนักกีฬาทุกระดับ

6.4 การสรุปและรายงานผล

6.4.1 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ปัญหา สาเหตุ และแก้ไขจุดบกพร่อง

6.4.2 ประชุมคณะทำงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน

6.4.3 รายงานผลการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬา พร้อมวิเคราะห์ผลการแข่งขัน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้มีศักยภาพด้านกีฬาดีขึ้นต่อไป

สรุปได้ว่า วงจร PDCA ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ให้ดีขึ้นและช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอนกระบวนการพัฒนานักกีฬา เพื่อการปรับปรุง คือไม่ต้องรอให้เกิดปัญหา แต่เราต้องเสาะแสวงหาสิ่งต่าง ๆ หรือวิธีการที่ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ เพื่อยกระดับศักยภาพนักกีฬา เมื่อเราคิดว่าจะปรับปรุงอะไร ก็ให้ใช้วงจร PDCA เป็นขั้นตอนในการปรับปรุงข้อสำคัญ ต้องเริ่ม PDCA ที่ตัวเองก่อนมุ่งไปที่คนอื่น

บทที่ 3

บทสรุป

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหนึ่งในโรงเรียนเฉพาะความพิการที่จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดใกล้เคียง โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล มีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ที่สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยแบ่งออกเป็น 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะวิชาการ ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะภาษาและการสื่อสาร ทักษะสังคมและการดำรงชีวิต ทักษะช่วยเหลือตนเองและสุขอนามัยและทักษะอาชีพ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามแผนปฏิบัติการ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ มีทักษะในการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน ทักษะในการแก้ปัญหาและทักษะในการเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนผ่านแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนเฉพาะบุคคล ซึ่งผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนา ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และได้เข้าร่วมโครงการสนับสนุนและส่งเสริมเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสให้ความเป็นเลิศด้านกีฬา (ศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ) ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ เพื่อติดตามการต่อยอดความสำเร็จของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ส่งผลให้เกิดทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสมในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้

ระยะเวลาที่ผ่านมา เมื่อครูผู้สอนนำผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เข้าร่วมการแข่งขันกีฬานานาชาติต่าง ๆ ระดับกีฬาสเปเชียลโอลิมปิก กีฬานักเรียนคนพิการแห่งชาติและกีฬาคคนพิการแห่งชาติ จะเห็นได้ว่าผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ไม่ได้รับเหรียญรางวัลและไม่ประสบความสำเร็จ จากการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในรายการต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนประชุมวางแผน เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล เพิ่มขีดความสามารถด้านกีฬาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน เพื่อคัดเลือกผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสามารถทางด้านกีฬา จัดทำโครงการศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาความสามารถด้านกีฬาของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา อีกทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดนักกีฬาที่มีความเป็นเลิศไปสู่การมีอาชีพทางการกีฬาอย่างเต็มตัว

การส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนให้มีทักษะด้านกีฬา มุ่งให้ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสามารถทางกีฬานำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ โดยการฝึกให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และความสำเร็จในการแข่งขันขึ้นอยู่กับปัจจัยในการพัฒนาด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทางด้านกีฬาที่ส่งเสริมและพัฒนาตามองค์ประกอบความเป็นเลิศทางการกีฬา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้สรุปหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการจัดกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กร ความพร้อมของนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้เชี่ยวชาญกีฬา สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกซ้อม การจัดการประสบการณ์ในการแข่งขัน การส่งเสริมสนับสนุนและแรงใจ การคัดเลือกนักกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และงบประมาณ

โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีการวางแผน มีวัตถุประสงค์และกำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ และเพื่อให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งต้องประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 1) การบริหารจัดการองค์กร 2) ครูผู้สอน 3) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก 5) การจัดการแข่งขันกีฬา 6) การสร้างแรงจูงใจ

การส่งเสริม สนับสนุนความเลิศด้านกีฬาของโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูลนั้น โดยมีวิธีการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ใช้หลักการขับเคลื่อนในรูปแบบวงจรคุณภาพ PDCA ของกลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ และผลการประเมินจากตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการองค์กร การพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กร โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างและบทบาทภารกิจงาน ตามบริบทของโรงเรียน ส่งเสริมระบบกระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มุ่งเน้นให้สร้างโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันและพัฒนาตนเองซึ่งโรงเรียนมีการนิเทศกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การรายงานผลการดำเนินงานและปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรที่เป็นระบบ องค์ประกอบที่ 2 ครูผู้สอน การส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูผู้สอนด้านกีฬา มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านกีฬา โดยการส่งครูผู้สอนเข้าร่วมการอบรม พัฒนาคณะเอง เพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา องค์ประกอบที่ 3 ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ยกกระดับคุณภาพผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ด้านกีฬาการจัดให้มีการเสริมสร้างความสามารถของด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬา องค์ประกอบที่ 4 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกการจัดสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้พร้อม และเพียงพอในการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬาได้นั้น โรงเรียน ชุมชนและภาคีเครือข่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก องค์ประกอบที่ 5 การจัดการแข่งขันกีฬา การจัดให้มีการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬาระดับต่าง ๆ เพื่อคัดเลือกผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นตัวแทนเข้าร่วมการแข่งขันระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ ระดับนานาชาติและเป็นการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือทางการจัดการแข่งขันกีฬาที่มีความหลากหลาย และองค์ประกอบที่ 6 การสร้างแรงจูงใจ การจัดให้มีการส่งเสริม สนับสนุน จัดสวัสดิการเสริม สร้างความภาคภูมิใจ โดยการเสริมสร้างแรงจูงใจทางบวกให้ครูผู้สอนด้านกีฬาและผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งเป็นการเชิดชูเกียรติให้แก่ครูผู้สอนด้านกีฬาและผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่สร้างผลงานด้านกีฬาให้กับโรงเรียน พร้อมทั้งจัดช่องทางประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. โรงเรียนเฉพาะความพิการนำแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนศักยภาพความเป็นเลิศทางด้านกีฬา
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเฉพาะความพิการ ได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและวิธีดำเนินการตามแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
3. ผู้เรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาที่เป็นระบบตามองค์ประกอบของแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ข้อเสนอแนะ

1. สถานศึกษาควรนำผลการดำเนินงานกิจกรรมศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบอย่างที่ดีของสถานศึกษา มาจัดทำเป็นแนวทาง คู่มือหรือการถอดบทเรียนการดำเนินการดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางที่เหมาะสม ให้สถานศึกษาอื่นที่มีความสนใจในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นเลิศทางด้านทักษะการกีฬา สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมต่อไป
2. สถานศึกษาควรนำแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องประเภทใกล้เคียงกันกับผู้เรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการกีฬาต่อไป

ผลกระทบจากการใช้แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล มีรายละเอียดดังนี้

1. ผลกระทบต่อโรงเรียน

1.1 โรงเรียนมีชื่อเสียงการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านกีฬา

1.2 โรงเรียนได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (สมศ.) มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน กิจกรรมศูนย์บ่มเพาะกีฬาสู่ความเป็นเลิศ ถึงเป็นแบบอย่างที่ดีของโรงเรียน

2. ผลกระทบต่อผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

2.1 ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง

2.2 ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการพัฒนาตนเองด้านกีฬาอย่างเต็ม

ศักยภาพ

2.3 ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจต่อตนเอง

ด้านกีฬา

3. ผลกระทบต่อสังคม

3.1 สังคมยอมรับความสามารถด้านกีฬา ของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มากยิ่งขึ้น

3.2 สังคมมีความเชื่อมั่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นต่อ โรงเรียน ผู้บริหารและครู ด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ผลิตผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้เป็นคนดีและคนเก่งได้

4. ผลกระทบต่อผู้บริหาร

4.1 ผู้บริหารภูมิใจ มั่นใจ บริหารงานราบรื่น เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครู บุคลากร ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและผู้ปกครอง

4.2 ผู้บริหาร เป็นบุคคลที่มีศาสตร์และศิลป์อย่างสูง ในด้านการบริหารงานทั้ง 5 ฝ่าย จึงส่งผลให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องต่อโรงเรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2550). *แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550–2554)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ราชกิจจานุเบกษา. เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของ คนพิการทางการศึกษา พุทธศักราช 2552. เล่ม 126 (ตอนพิเศษ 80 ง)*. [ออนไลน์]. จาก http://law.m-society.go.th/law2016/uploads/lawfile/20100210_15_14_27_7714.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *เรื่อง นโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)*. [ออนไลน์]. จาก <https://www.nfe-pbr.org/pkp/attachments/article/133/pikan02.pdf>
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). *แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560–2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กรมพลศึกษา. (2556). *จิตวิทยาการกีฬา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์
- กรมพลศึกษา. (2563). *เรื่อง การแข่งขันกีฬานักเรียนคนพิการแห่งชาติ ครั้งที่ 21 ประจำปี พ.ศ. 2563*. กรมพลศึกษา. [ออนไลน์]. จาก <https://www.dpe.go.th/news-files-412891791857>
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). *การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็ก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กุลยา ก่อสุวรรณ, และ ยุวดี วิริยางกูร. (2560). *การสอนและการช่วยเหลือบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- _____. (2553). *ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คมวุฒิ คนฉลาด. (2546). *กติกากีฬาและกรีฑาคนพิการ*. สุพรรณบุรี: วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.
- จตุรงค์ เหมรา. (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จยุทธศาสตร์ของศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศในสถาบันการพลศึกษา*. *วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา*, 9(3), 1-12.
- จักรดาว โปธิแสน. (2555). *แรงจูงใจในการเล่นกีฬาของนักกีฬาคนพิการทีมชาติไทย*. *วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ*, 38(2), 73-88.
- ชนิกานต์ เจริญสูตร. (2551). *วงจร PDCA คือ อะไร?*. [ออนไลน์]. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/453493>

- ชัยยงค์ บุญบุตร. (2555). *การสร้างสมรรถภาพทางกาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช, และ อิศราภา ชื่นสุวรรณ. (2561). *ภาวะบกพร่องทางสติปัญญา Intellectual Disability*, กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เอ. ลีฟวิ่ง จำกัด.
- บงกช จันทร์สุขวงศ์. (2564). องค์ประกอบของการจัดการกีฬาในโรงเรียนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 23(1). 425-436.
- ปรางทิพย์ ยวนานนท์. (2552). *การจัดการกีฬา*. กรุงเทพฯ: เอ.อาร์.อินฟอร์เมชัน แอนด์ พับลิเคชัน.
- รัชณี ขวัญบุญจัน. (2551). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาอาชีพ (2549-2552)*. กรุงเทพฯ: สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 (ตอนที่ 40 ก) 8.
- ลักขณาสิริ คงเดช, และคณะ. (2562). การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการดำเนินงานของทีมกีฬาเทเบิลเทนนิสคนพิการทีมชาติไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ*, 20(3), 1-15.
- ลัดดา เรืองมนิธรรม และสืบสาย บุญวีรบุตร. (2559). ปัจจัยและแนวทางการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศ : แบบจำลองประเทศไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ*. 17(1), 35-48.
- วัลลิกา สังข์ทอง, และคณะ. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินผลโครงการทดลองจ้างงานบุคคลปัญญาอ่อน. *วารสารมูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์*, 147.
- วีรวิชัย เลิศไทยตระกูล. (2555). *ปรัชญาของวงจร PDCA*. [ออนไลน์]. จาก http://business.east.spu.ac.th/admin/waaa_file/A37322PDCA.pdf
- ศิริการณ์ น้อยวังหิน. (2550). *แรงจูงใจในการเล่นกีฬาแบบมินตันของนักกีฬาหญิงในการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 35 ณ จังหวัดสุพรรณบุรี*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต พลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมาคมกีฬาสเปเชียลโอลิมปิกแห่งประเทศไทย. (2563). *กีฬาสเปเชียลโอลิมปิก*. [ออนไลน์]. จาก <https://www.specialolympics.org>
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2552). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ ประจำปี 2552*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ.
- สถาบันราชานุกูล. (2559). *บกพร่องทางสติปัญญา*. [ออนไลน์]. จาก <http://rajanukul.go.th>
- _____. (2559). *ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยและการดูแลสุขภาพในบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา*. กรุงเทพฯ: ปียอนด์ พับลิชชิ่ง.
- สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ. (2560). *คู่มือการดูแลสุขภาพคนพิการการดูแลคนพิการทางสติปัญญา*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

- สมคิด นาคกุล. (2565). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความเป็นเลิศทางด้านกีฬาของนักเรียน โดยใช้
เครือข่ายการมีส่วนร่วมโรงเรียนห้วยแก้ววิทยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*. 9(1), 1-16.
- สมทบ ฐิตะฐาน. (2558). การใช้โมเดลรูปแบบสมรรถนะสูงของการจัดการกีฬา. [ออนไลน์]. จาก
<http://www.tsportschannel.com/knowledge/146>
- สมบัติ เกตุสม. (2557). ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของนักกีฬามหาวิทยาลัย เทคโนโลยี
ราชชมงคลรัตนโกสินทร์ในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 41.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2556). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
พุทธศักราช 2550. [ออนไลน์]. จาก <https://omhc.dmh.go.th/law/files./2550.pdf>
- สืบสาย บุญวีรบุตร, และลัดดา เรืองมนิธรรม. (2558). ระบบการดำเนินการและปฏิบัติงานในการ
พัฒนานักกีฬาเป็นเลิศของประเทศไทยสู่ความยั่งยืน ต่อเนื่องและมีประสิทธิผล. *วารสาร
วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ*, 16(3), 7-10.
- สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์. (2561). ความสำคัญกับการนำกีฬาเข้าสู่ระบบการศึกษา. [เอกสารนำเสนอ].
การประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาการศึกษา ครั้งที่ 1/2561. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ
- สุรวุฒิ มหารมณ. (2551). การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการขององค์กรกีฬา. *วารสารการออก
กำลังกายและกีฬา*, 5(2), 16.
- สุเทพ เมยไธสง. (2551). การพัฒนารูปแบบองค์ประกอบเชิงสาเหตุ ทางวัฒนธรรมองค์การที่มีผลต่อ
ความเป็นเลิศ ทางการกีฬาในสถาบันการพลศึกษา. มหาสารคาม: สถาบันการพลศึกษา.
- _____. (2554). การพัฒนาตัวแบบประสิทธิผลการนำยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาแห่งชาติ
สู่การปฏิบัติเชิงบูรณาการในสถาบันการพลศึกษา. มหาสารคาม: สถาบันการพลศึกษา.
- อรนุช ลิ้มตศิริ. (2559). การสอนเด็กพิเศษ (*Teaching Special Children*). (พิมพ์ครั้งที่ 10).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อิทธิพล บุญยิเช่ง. (2550). สภาพและปัญหาการออกกำลังกายของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เขตพื้นที่
การศึกษาชุมพร ปีการศึกษา 2548. [ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- American Association on Intellectual and Developmental Disabilities. (2010). *Intellectual
Disability : Definition, Classification, and Systems of Supports (11th ed.)*.
Washington, DC. American Association on Intellectual and Developmental
Disabilities.

De Bosscher, V., Bingham, J., Shibli, S., Van Bottenburg, M., and De Knop, P. (2009).

The Global Sporting Arms Race. An International Comparative Study on Sport Policy Factors Leading to International Sporting Success. Aachen: Meyer and Meyer.

Glotova, O.N. (2011). *Sport Education Model in Russian Schools.* Professional Development and Effective Teaching for Pre-service Teachers. Doctor of Philosophy Dissertation. Russia: Auburn University.

Nikolai & Robinson, (2009). *Benchmarking of elite sport systems.* *Management Decision.* 47(1), 67-84

Shewhart, Walter Andrew (1980). *Economic Control of Quality of Manufactured.*

Product/50th Anniversary Commemorative Issue. American Society for Quality.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา
สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

แบบสอบถามนี้ดำเนินการโดยโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา มุ่งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ จึงขอความกรุณาให้ท่านแสดงความคิดเห็นให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุดสำหรับแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

ทั้งนี้ ทางผู้จัดทำเอกสารแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ

ผู้จัดทำ

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่อง
ทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย (✓) ในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 25 ปี 2. 25 – 35 ปี
 3. 36 – 45 ปี 4. 46 – 55 ปี
 5. สูงกว่า 55 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ปริญญาตรี 2. ปริญญาโท

4. ตำแหน่ง

1. ผู้บริหาร 2. ครูฟื้นฟูสมรรถภาพ
 3. ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

คำชี้แจง : กรุณาเขียนเครื่องหมาย (✓) ลงใน ในแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
ตามความจริงเพียงช่องเดียวเท่านั้น โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	วิธีการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
กระบวนการที่ 1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กร						
1.1	กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นไปตามบริบทของโรงเรียน โดยมีการกำหนดแนวทางการดำเนินการด้านกีฬา					
1.2	กำหนดโครงสร้างและบทบาทภารกิจงานให้มีความเหมาะสมกับ การบริหารงาน 5 ฝ่าย					
1.3	ส่งเสริมระบบกระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่มุ่งเน้นสร้างโอกาสเข้าร่วมการแข่งขันและพัฒนาตนเอง					
1.4	มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบ					
1.5	มีรายงานผลการดำเนินงานและปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กร					
กระบวนการที่ 2 เร่งรัดพัฒนาครูผู้สอนด้านกีฬา						
2.1	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนด้านกีฬามีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านกีฬา เพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสู่ความเป็นเลิศด้านกีฬา					
2.2	ส่งเสริมครูผู้สอนด้านกีฬา ให้ปลูกฝังผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความรัก ความสนใจ สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเล่นกีฬา					

ข้อ	วิธีการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2.3	สนับสนุนให้ครูผู้สอนด้านกีฬา ได้เข้าร่วมการอบรมพัฒนาตนเองด้านกีฬา					
2.4	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนด้านกีฬา เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานกับองค์กรกีฬาในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสบการณ์และสร้างภาคีเครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
กระบวนการที่ 3 ยกระดับคุณภาพผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาด้านกีฬา						
3.1	เสริมสร้างความสามารถของร่างกายผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความคล่องแคล่วว่องไว ความอ่อนตัวของกล้ามเนื้อ ความอดทนของกล้ามเนื้อ					
3.2	เสริมสร้างสภาพจิตใจของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ด้านความตั้งใจ ความมุ่งมั่น ความพยายามในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง					
3.3	จัดกิจกรรมเสริมสร้างบุคลิกภาพ การแสดงออก การอยู่ร่วมกันของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
3.4	ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้มีความรู้ ทักษะด้านกีฬา เทคนิค กฎ กติกาและระเบียบของด้านกีฬา					
กระบวนการที่ 4 พัฒนาสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก						
4.1	จัดสถานที่ใช้ในการฝึกซ้อมกีฬาให้พร้อมกับการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬา					
4.2	สนับสนุน วัสดุและอุปกรณ์ด้านกีฬาให้พร้อมสำหรับการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬา					
4.3	สนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา เช่น ห้องกายภาพ ห้องออกกำลังกาย					

ข้อ	วิธีการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4.4	จัดเตรียม วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา ให้มีจำนวนเพียงพอกับการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬา					
กระบวนการที่ 5 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬา						
5.1	ส่งเสริมจัดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียน เพื่อคัดเลือก ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและเข้าร่วม การแข่งขันกีฬาระดับต่าง ๆ ต่อไป					
5.2	ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา ให้มีประสบการณ์ตรง ในการเข้าร่วม การแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศและระดับนานาชาติ					
5.3	สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือทางการจัดการแข่งขันกีฬา					
5.4	จัดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียน					
กระบวนการที่ 6 พัฒนาส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างแรงจูงใจ						
6.1	ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอน ผู้เรียนได้เข้า รับการพัฒนา ทักษะ ฝึกอบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และ ประสบการณ์					
6.2	จัดสวัสดิการเสริม เพื่อเป็นแรงจูงใจแก่ ผู้เรียนและ ผู้สอนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ					
6.3	เชิดชูเกียรติให้แก่ผู้เรียนและครูผู้สอนที่สร้างผลงาน ด้านกีฬาให้กับโรงเรียน					
6.4	จัดช่องทางประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ทราบผลงาน ด้านกีฬาของโรงเรียน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
ผู้จัดทำ

ภาคผนวก ข
เอกสารที่เกี่ยวข้อง

โปรแกรมการฝึกซ้อมกรีฑา
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

วันจันทร์

โปรแกรมการฝึกซ้อม	หมายเหตุ
<p>06.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย (warm up) 15 นาที</p> <p>06.45 น. วิ่งวอร์ม 5 รอบ พักยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 20 นาที</p> <p><u>ลงคอร์สตอนเช้า</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สไตรด์ 100 เมตร 3 ครั้ง - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา 2 เซต - สไตรด์ 100 เมตร 8 ครั้ง - คลุดาว์น 15 นาที - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง 3 เซต (ท่าที่ 1 เซตอัพ ที่ 2 วิดพื้น ท่าที่ 3 แบ็คหลัง) <p>16.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย (Warm Up) 15 นาที</p> <p>16.45 น. วิ่งวอร์ม 3 รอบ พักยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 20 นาที</p> <p><u>ลงคอร์สตอนบ่าย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สไตรด์ 100 เมตร 3 ครั้ง - เข้าสูง 10 เมตร 3 ครั้ง - เข้าต่ำ 10 เมตร 3 ครั้ง - วิ่ง 300 เมตร เดิน 100 เมตร วิ่ง 100 เมตร เดิน 100 เมตร (4 เซต) - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง 3 เซต (ท่าที่ 1 เซตอัพ ที่ 2 วิดพื้น ท่าที่ 3 แบ็คหลัง) 	<p>สไตรด์ หมายถึง การวิ่ง</p> <p>ช้า เร่ง เร็วสุด ผ่อน หยุด</p> <p>ช้า คือความเร็วจ็อกกิ้ง</p> <p>เร่ง คือค่อย ๆ เพิ่มความเร็วขึ้น</p> <p>เร็วสุด คือความเร็วไม่เกิน 95</p> <p>เปอร์เซ็นต์ 2-3 วินาที</p> <p>ผ่อน คือการลดความเร็วลง</p> <p>หยุด คือหยุดนิ่งหรือเดินไม่น้อยกว่า 45-90 วินาที</p>

โปรแกรมการฝึกซ้อมกรีฑา
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

วันอังคาร

โปรแกรมการฝึกซ้อม	หมายเหตุ
06.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย (Warm Up) 15 นาที 06.45 น. วิ่งวอร์ม 5 รอบ พักยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 20 นาที <u>ลงคอร์สตอนเช้า</u> <ul style="list-style-type: none"> - Dynamic run 15 นาที - คลุดาวนั้ 15 นาที - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง 3 เซต (ท่าที่ 1 เซตอัฟ ที่ 2 วิดพื้น ท่าที่ 3 แบ็คหลัง) 16.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย (warm up) 15 นาที 16.45 น. วิ่งวอร์ม 3 รอบ พักยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 20 นาที <u>ลงคอร์สตอนบ่าย</u> <ul style="list-style-type: none"> - บอดี้เวท ชูตเล็ด 5 ท่า ทำ 5 เซต ต่อเซต พัก 1 นาที - สไตร์ต 100 เมตร 5 ครั้ง - คลุดาวนั้ 15 นาที 	Dynamic run หมายถึง การวิ่งความเร็ว 60-70 เพอร์เซ็นต์ เวลา 30 วินาที สลับกันจนกว่าจะครบ 15 นาที

โปรแกรมการฝึกซ้อมกรีฑา
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

วันพุธ

โปรแกรมการฝึกซ้อม	หมายเหตุ
<p>06.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย (warm up) 15 นาที</p> <p>06.45 น. วิ่งวอร์ม 3 รอบ พักยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 20 นาที</p> <p><u>ลงคอร์สตอนเช้า</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - วิ่งขึ้นบันไดขั้นเล็ก 24 ขั้น 8 ครั้ง - วิ่งขึ้นบันไดขั้นใหญ่ 12 ขั้น 8 ครั้ง - สไตรด์ 80 เมตร 3 ครั้ง - คลุดาวน 15 นาที - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง 3 เซต (ท่าที่ 1 เซตอัพ ที่ 2 วิดพื้น ท่าที่ 3 แบ็คหลัง) <p>16.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย (Warm Up) 15 นาที</p> <p>16.45 น. วิ่งวอร์ม 3 รอบ พักยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 20 นาที</p> <p><u>ลงคอร์สตอนบ่าย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - วิ่ง 15 นาที - สไตรด์ 100 เมตร 3 ครั้ง - เข้าสูง 10 เมตร 3 ครั้ง - เข้าต่ำ 10 เมตร 3 ครั้ง - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง 3 เซต (ท่าที่ 1 เซตอัพ ที่ 2 วิดพื้น ท่าที่ 3 แบ็คหลัง) 	

โปรแกรมการฝึกซ้อมกรีฑา
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

วันพฤหัสบดี

โปรแกรมการฝึกซ้อม	หมายเหตุ
<p>06.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย (warm up) 15 นาที</p> <p>06.45 น. วิ่งวอร์ม 7 รอบ พักยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 20 นาที</p> <p><u>ลงคอร์สตอนเช้า</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - วิ่ง 15 นาที - สไตรด์ 100 เมตร 3 ครั้ง - เข้าสูง 10 เมตร 3 ครั้ง - เข้าต่ำ 10 เมตร 3 ครั้ง - วิ่ง 150 เมตร เดิน 150 เมตร 6 เซต - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง 3 เซต (ท่าที่ 1 เซตอัพ ที่ 2 วิดพื้น ท่าที่ 3 แบริคหลัง) <p>16.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย (Warm Up) 15 นาที</p> <p>16.45 น. วิ่งวอร์ม 3 รอบ พักยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 20 นาที</p> <p><u>ลงคอร์สตอนบ่าย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สไตรด์ 100 เมตร 3 ครั้ง - วิ่ง 300 เมตร พัก 5 นาที 6 เซต - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง 3 เซต (ท่าที่ 1 เซตอัพ ที่ 2 วิดพื้น ท่าที่ 3 แบริคหลัง) 	

โปรแกรมการฝึกซ้อมกรีฑา
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

วันศุกร์

โปรแกรมการฝึกซ้อม	หมายเหตุ
<p>06.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย (warm up) 15 นาที</p> <p>06.45 น. วิ่งวอร์ม 4 รอบ พักยืดเหยียดกล้ามเนื้อ 20 นาที</p> <p><u>ลงคอร์สตอนเช้า</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สไตรด์ 100 เมตร 3 ครั้ง - เข้าสูง 10 เมตร 3 ครั้ง - เข้าต่ำ 10 เมตร 3 ครั้ง - วิ่ง 150 เมตร เดิน 50 เมตร 6 เซต - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง 3 เซต (ท่าที่ 1 เซตอัพ ที่ 2 วิดพื้น ท่าที่ 3 แบ็คหลัง) <p>16.30 น. เตรียมความพร้อมของร่างกาย เสมือนแข่งจริง 1 ชั่วโมง</p> <p><u>ลงคอร์สตอนบ่าย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - จับเวลา 100 เมตร - จับเวลา 200 เมตร - บอดี้เวทความแข็งแรงของกล้ามเนื้อหน้าท้อง 3 เซต (ท่าที่ 1 เซตอัพ ที่ 2 วิดพื้น ท่าที่ 3 แบ็คหลัง) 	<p>เริ่มใช้รองเท้าตะปู</p>

แบบประเมินทักษะกรีทา
โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	ทำทางวิ่ง	ความเร็ว	หมายเหตุ

ระดับคะแนน

5 หมายถึง ยอดเยี่ยม

4 หมายถึง ดีเลิศ

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ปรับปรุง

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ-สกุล	นางสรวิทย์ ดอกกุหลาบ
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี เลขที่ 75 หมู่ที่ 4 ตำบลทับตี่เหล็ก อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี รหัสไปรษณีย์ 72000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ระดับปริญญาตรี หลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ (เดิม) มหาวิทยาลัยนวมินทราชินีราช (ใหม่)
พ.ศ. 2543	ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2548	ระดับปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) วิชาเอก การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2543	หัวหน้าศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2544	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาพิเศษระยอง ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2545	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 12 จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2561 – ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล จังหวัดสุพรรณบุรี